

Misli Thoughts

75

Print post publication number
100004295

MAREC-APRIL 2026
ŠTEVILKA - NUMBER 2
LETO - YEAR 75

Misli
marec–april
2026
Vsebina:

- 3 Uvodnik
- 7 p. Pavle Jakop
- 8 Izpod Triglava
- 14 Slovenski misijon Adelaide
- 19 Polovinke
- 24 Slovenski misijon Melbourne
- 36 Slovenski misijon Sydney
- 44 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 47 Vaši darovi
- 48 Klub Triglav
- 54 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 62 Srečko Kosovel (2)
- 66 Procesia locopolitana, danes
škofjeloški pasijon imenovana
- 74 Marko Kravos: Krompir na srcu
- 75 Zapisi Danice Petrič

DRUŽINSKA MOLITEV

Gospod Bog, blagoslovi naš dom.

Naj bo kraj Tvojega miru.

Naj v njem ne vlada sovraštvo,
ampak ljubezen,
naj v njem ne bo nesloge,
temveč edinost.

Namesto užaljenosti in krivice
naj bo v njem odpuščanje.

Zmota naj se umakne resnici,
vera naj premaga dvom.

V njem naj ne bo tesnobe,
ampak upanje,
naj ne bo teme greha,
ampak luč tvoje milosti,
naj ne bo žalosti, ampak veselje.

Naj ne bo bolezni,
temveč dušno in telesno zdravje.

Tvoj blagoslov naj nas spremlja
na poti v tvoj nebeški dom.

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: pogled na Kamniško-
Savinjske Alpe (foto: p. SP)

Spodaj: pogled na hrib Ta Pinu s
kapelicami (foto: p. SP)

Dragi in spoštovani rojaki!

Stopili smo v jesenski čas. Sodeč po visokih temperaturah pa imam občutek, da se je poletni spet nekoliko podaljšal.

Ob vstopu v srebrni jubilej (leto 1976) izhajanja *Misli* je takratni urednik p. Bazilij v prvi številki v uvodniku med drugim zapisal:

»... Pa je slovenski človek, v iskanju nove domovine, našel ta kos svobodne zemlje in tudi na peti celini pogнал svoje korenine. Ni prinesel s seboj drugega kot pridne roke in voljo za delo, v srcu pa bogato kulturo in versko dediščino svojega rodu izpod Triglava. Kot povsod po zdomstvu, so začeli tudi v Avstraliji rasti slovenski domovi z gredico rdečih nageljnov in rožmarina; nastajala so društva, ki imajo povečini danes že lastna kulturna in družabna središča; verjetno ne v mali meri pa so rojake združevale in jih še združujejo slovenske maše ter z njimi v zvezi vse ostalo versko-kulturno udejstvovanje verskih centrov. Razumljivo, da se je kmalu po prihodu prvih poveljnih beguncev v Avstralijo spočela tudi misel o lastnem glasilu, ki naj povezuje in obvešča ter ohranja po slovenskih družinah vse tisto pristno, kar hoče tujina – hote ali nehote – ruvati iz priseljenih src.

Misli so začele kot skromno razmnoževano glasilo pred skoraj četrtno stoletja, brez seznama naročnikov in predpisane naročnine. Vsem so bile namenjene in k vsem so prišle, kdor jih je le hotel sprejeti. Po rokah prvih slovenskih duhovnikov in njih pomočnikov so obiskovale novodošle po taboriščih in začasnih stanovanjih ter bile mnogim prva dobrodošlica v novi, tuji deželi drugega jezika in drugih navad. Blažile so strah osamelosti, združevale neznance iste usode in krepile zavest, da se kot narodna družina ne smemo utopiti v neizmernem morju tujine. Od ust pritržani darovi so tem razmnoženim stranem dajali življenje, pa tudi pomagali, da ideja lastnega glasila ni zaspala, ampak prešla v nove načrte: razmnoževalnino je zamenjal tisk večjega formata, končno pa spremenil obliko v revijsko, ki jo *Misli* imajo še danes. Naše *Misli* tudi danes rešujejo darovi bralcev, ne skromna naročnina, ki v novih finančnih pogojih ne zadošča več. Iz teh darov

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager): p. Simon Peter Berlec OFM,** Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi *Misli* za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com | Naročnina za 2026** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew: MISLI, BSB: 06 3142.** Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišvo** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne. **Misli na spletu:** Sebastjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. **Tam kliknite na MISLI.** | **ISSN 1443-8364**

veje ljubezen in hvaležnost naročnikov, ki čutijo, kaj je naš pionirski list pomenil zlasti v prvih letih, dasi tudi danes za nas vse ni brez velikega narodnega in verskega pomena.

... Ob srebrnem jubileju, ki ga je dobri Bog *Mislím* naklonil po nesebičnih sotrudnikih ter darežljivih bralcih in dobrotnikih, naj izrečem iskreno hvaležnost vsem, ki so jim *Misli* pri srcu. Sam Bog ve za vse, kar je v petindvajsetih letih naš list storil dobrega med slovenskim izseljenstvom Avstralije, tako na narodno-kulturnem kot verskem polju – tega ne more pokazati najzgovornejša statistika. Eno je gotovo: Bog zna pravično soditi in ceniti vse žrtve, ki so mnogokrat povprečnemu bralcu zakrite in nepoznane; Bog zna ceniti tudi pošteno borbo za resnico, pravico in svobodo, saj so to njegovi dragoceni darovi človeštvu. Naj tudi v bodoče bogato blagoslavlja naše *Misli*: le naj še dolgo prinašajo v slovenske domove širne Avstralije obilo užitka ob domači besedi, ki naj nas ohranja zveste kristjane in zavedne Slovence.«

Prav preroško napisane besede p. Bazilija pred petdesetimi leti, ki jim skoraj ni kaj dodati in še kako veljajo tudi za današnji čas. Prav v vsem se jim pridružujem. Strah me je le zadnjega stavka, kjer so napisane besede »naj še dolgo prinašajo«, ker se mi zdi, da se tudi reviji *Misli* v bližnji prihodnosti obeta upokojeitev. A ta strah izročam Bogu in Njegovi previdnosti, od katerega vse prihaja. Ne pozabljam na znani rek: *Človek obrača, Bog obrne!*

Pogumno korakamo skozi postni čas, ki smo ga začeli na pepelnično sredo, v letošnjem letu že 18. februarja. Blagoslovili smo pepel, ki nam ga je duhovnik

potresel na glavo. Pepel nam pokaže, kakšen namen ima ta čas: spominja nas na našo minljivost: »Prah si in v prah se povrneš.« Pepel pa je tudi simbol čiščenja, saj lahko z njim pomivamo posodo. Obred pepelnatega križa, s katerim nas, tudi lahko, na čelu zaznamuje duhovnik, naj bi nas povabil, da očistimo predvsem svoje mišljenje, kajti prav v glavi se začenjajo odkloni s prave poti. Če slabo razmišljamo, bomo tudi neprimerno živeli. Tako nam duhovnik pri podelitvi križa lahko reče: »Spreobrne se in veruj evangeliju.« Grška beseda za spreobrnjenje je *metanoia*, kar v resnici pomeni spremembo mišljenja. Drugače naj bi začeli razmišljati o svojem življenju in o soljudeh. S tem se začne spreobrnjenje, kajti naše mišljenje je pogosto polno predsodkov in obsojanj, prav tako pa ga preveč določa javno mnenje.

Post ni nekaj temačnega, noben napad na nas same, nikakršno samokazovanje, ker smo preveč jedli. Če se postimo, da bi se kaznovali ali da bi shujšali, to ne bo imelo pravega in tudi ne dobrega učinka. Pravi post potrebuje jasnost, lepoto in veselje. Pri postu je dobro, da s seboj lepo ravnam: ne postim se, ker se jezim na svojo odvečno težo; postim se predvsem zato, da bi se notranje očistil, da bi bolj čuječe in pazljiveje živel. Samo tako je post zame dragocen in zdravilen. Post je povezan z molitvijo in dobrimi deli: s postom lahko kaj privarčujem, da podarim ubogim; zato post tudi ni čisto naključno čas, ko svoje darove delimo z drugimi (to se kaže tudi v številnih postnih akcijah). Toda post in dobra dela imajo še drug pomen: v času posta se odprem za druge, postajam solidaren. Kardar sem na drugega jezen, se pogosto bašem z jedjo, da ga ne bi čutil ob sebi. Z nažiranjem se zapiram pred drugimi. Post pa me želi napraviti občutljivega za stiske ljudi okoli mene. Enemu pomagam z darom, drugemu s pozornostjo in odprtostjo za njegove stiske in težave. Tak post bo gotovo rodil bogate sadove.

S postnega časa bomo prešli v velikonočni čas. Prav velika noč je najpomembnejši krščanski praznik, ker ta dan praznujemo največji čudež in temelj naše vere, ki je vstajenje Jezusa Kristusa od mrtvih. Na začetku je bilo velikonočno izkustvo izkustvo srečanja: razkropljenim in prestrašenim učencem velikega petka se prikaže Jezus kot živ. Grob, kraj smrti, z vstajenjem postane kraj upanja; ni več prostor, okrog katerega bi se zbirali, ampak kraj, na katerem se vse šele začenja. Jezus Kristus nas je s svojim trpljenjem in smrtjo odrešil, kar pomeni, da greh in smrt

nimata zadnje in dokončne besede v našem življenju, ampak nam je Jezus odprl pot v večno življenje. Odrešenje odpira možnost za uresničitev posameznikove osebne svobode, s pomočjo katere lahko človek v polnosti živi prejete talente ter dokazuje, da je življenje z Bogom močnejše od smrti. Velika noč je praznik veselja in upanja. Veselje kristjani izražamo z vzklikom aleluja, ki izhaja iz hebrejskih

besed hallelu in Yah, kar pomeni: slavite Jahveja, to je Boga. Alelujo pojemo pred evangelijem, ki je veselo oznanilo. Aleluja je star bogoslužni vzklik v čast in hvalo Jahveju, ki je pogosto na začetku in koncu psalmov. Veselje ob veliki noči je težko izraziti z eno samo besedo, zato se beseda aleluja večkrat ponavlja kot refren. Pred največjim Jezusovim čudežem, vstajenjem od mrtvih, človeške besede ne zadoščajo. Petje aleluje je podobno vriskanju planinca v gorah, ki se tako veseli čudovitega sončnega vzhoda. Občutij srca ne izpove z besedami, ampak jih izrazi z vriskanjem. Podobno se zgodi kristjanu: ob pogledu na sonce – Jezusa Kristusa –, ki je vzšlo nad temo velikega petka, ne najde pravih besed.

Ostane mu samo jecljajoča, začudena, vesela aleluja.

Ob velikonočnih praznikih Vam vsem iz srca želim duhovno bogate in doživete praznike Jezusovega vstajenja. Kljub mnogim negotovostim v širšem svetu imejmo vero in zaupanje v Boga, ki nam vsem zagotavlja novo in srečno življenje že tukaj na zemlji, in seveda v polnosti po naši ločitvi s tega sveta. Veselimo in radujmo se, Kristus je vstal in živi!

Aleluja! Aleluja! Aleluja!

p. Simon Peter Berlec

**Vi pa ljubíte svoje sovražnike.
Delajte dobro in posojajte, ne da bi za to kaj pričakovali.
In vaše plačilo bo veliko in boste sinovi Najvišjega,
kajti on je dober tudi do nehvaležnih in hudobnih.**

Delajte dobro!
Ker dobro osrečuje,
dobro povezuje,
dobro ozdravlja,
dobro pomlaja,
dobro osvobaja.
Delajte dobro!
Saj dobro ustavi pesti,
izbriše dolgove,
pozabi zamere,
odpravi osamljenost,
izniči hudobijo.
Delajte dobro!
To prinaša bližino Boga,
ustvarja prijateljstvo,

preprečuje vojne,
odpira poti,
olajša bolečine slovesa.
Delajte dobro!
Da družba ne razpade,
da veselje ne usahne,
da se ljubezen ne spotakne,
da se upanje ne izstrada,
da življenje ne umre.
Delajte dobro!
Tako lepo je biti med dobrimi,
tako lahko jim je zaupati;
med njimi hitro ozdraviš,
z njimi se lahko popraviš,
pri njih najdeš Boga.

p. Pavle Jakop

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

PAPEŽ LEON XIV. S SLOVENSKIMI ŠKOFI

Ordinariji šestih škofij v Sloveniji in dva pomožna škofa so se sredi januarja mudili na obisku »ad limina apostolorum« v Rimu. Na uradnem obisku, ki je običajno vsakih pet let, so obiskali štiri velike papeške bazilike, molili na grobovih apostolov, se srečali s papežem in obiskali sedeže ustanov, ki so odgovorne za različna področja verskega življenja. Med drugim so maševali na grobu apostola Petra v njegovi baziliki v Vatikanu in molili ob grobu papeža Frančiška, ki je pokopan v baziliki Marije Velike. Zadnji dan obiska jih je sprejel papež Leon XIV., s katerim so bili več ur. Predsednik Sloven-

ske škofovske konference novomeški škof Andrej Saje ga je v imenu vseh pozdravil in mu na kratko predstavil utrip Cerkve na Slovenskem. Papež je vsakega vprašal, od kod prihaja. Pozorno jih je poslušal, ko so mu na kratko predstavili vsak svojo škofijo. Sledil je pogovor o različnih temah, od evangelizacije in odnosa z državo do sodelovanja med duhovniki in verni-

ki ter skrbi za uboge. Papež je škofo povabil, naj sodelujejo med seboj, skupaj z duhovniki in kot škofovska konferenca, pa tudi z drugimi delnimi cerkvami. Spodbudil jih je k prijateljstvu po Jezusovem zgledu. Poudaril je, da so iskreno prijateljstvo, bratstvo in pristnost najlepše pričevanje delovanja Svetega Duha. Škof Saje je svoje vtise strnil z besedami: »Predvsem smo v tem tednu dobili nov zagon in pogum. Zdi se mi, da smo bili potrjeni v veri, da tudi če imamo kakšne težave in odprta vprašanja, ne smemo obupati, gremo naprej kot bratje, kot nasledniki apostolov, ki smo poklicani oznanjevati evangelij bodisi prilično ali neprilično v tem času. Te dni smo se škofoje med seboj veliko pogovarjali, skupaj molili. Srečevali smo se tudi z različnimi inštitucijami in posamezniki v Rimu, tudi s Slovenci. Zdi se mi, da je to tudi neka duhovna pot, ki smo jo prehodili skupaj, in gremo domov veseli in opogumljeni za naše oznanjevanje v prihodnje.«

FRANČIŠKOVO JUBILEJNO LETO V SLOVENIJI

Papež Leon XIV. je ob 800-letnici smrti sv. Frančiška Asiškega, ki jo bomo obhajali 3. oktobra, razglasil posebno jubilejno Leto svetega Frančiška. Začelo se je 10. januarja 2026, sklenili pa ga bomo 10. januarja 2027. Po odločitvi papeža so tudi vse samostanske cerkve Frančiškovih redov v Sloveniji postale kraji, kjer je mogoče prejeti popolni

odpustek. Provincial minoritov p. Milan Kos je o pomenu jubilejnega leta dejal, da smo v tem letu povabljeni, ne samo da razmišljamo o Frančiškovi smrti, ampak predvsem o večnem življenju, ki si ga je Frančišek tako želel in ga tudi dosegel. V postnem času nekatere župnije in skupnosti, kjer so Frančiškovi bratje in sestre, romajo v Assisi. Tam so od 22. februarja do 22. marca izpostavljene relikvije sv. Frančiška. Njegovo telo so vzeli iz groba v kripti njegove bazilike in ga položili v spodnjo cerkev bazilike ob vznožju papeškega oltarja, da romarji lahko molijo neposredno pred relikvijami. Med tiho in cvetno nedeljo bo na Radiu Ognjišče 21. radijski misijon z naslovom Gospod mi je dal vse. Radio ga pripravlja v sodelovanju s člani Frančiškovih bratov in sester od Turnišča do Kopra in Brežic ter Svete Gore. Ti pripravljajo še več dogodkov, med drugim skupne duhovne vaje za brate in sestre. Na Brezjah bo ob dnevu državnosti, 25. junija, praznovanje z naslovom Frančiškov odmev 2026. Maši bo sledil duhovno-kulturni program, v katerem želijo v Frančiškovem duhu povezati glasbene ustvarjalce, recitatorje in druge umetniške ustvarjalce. V središču jubilejnega leta pa bo tako imenovani transitus – spomin Frančiškove smrti, ki ga praznujemo 3. oktobra. Poleg tega vsaka redovna skupnost pripravlja svoj program praznovanja.

MARKO KOVAČ, PO RODU SLOVENEK, NOVI ŠKOF V ZAGREBU

Hrvaška prestolnica je zadnji dan januarja dobila nova pomožna škofa. To sta Marko Kovač in Vlado Razum. Posvetil

ju je zagrebški nadškof Dražen Kutleša. Na posvečenju so bili trije slovenski škofoje in sorodniki škofa Kovača iz Zassavja. Marko Kovač se je rodil v začetku leta 1981 v družini slovenskih staršev Stanislava in Ane Kovač v Zagrebu. Oba sta bila doma na Logu pri Sevnici, kjer sta se spoznala in poročila. Stanislav je dobil službo v Zagrebu, zato sta se preselila tja. Njuna prvorojenka Marija je umrla pri šestnajstih letih, ko je bil Marko star dve leti. Kot je za *Dru-*

žino povedala njegova sestrična Irena Kovač Pavčič, so takrat vsi razumeli, da je Marko poseben božji dar – Božji otrok. Morda si je zato za škofovsko geslo izbral besede: Vere Filius Dei – Resnično, Božji Sin. Zgodaj je namreč izgubil še oba starša. Marko Kovač je študij začel v Zagrebu in ga končal na Gregorijani v Rimu. Novo mašo je imel leta 2006, zatem pa je bil vikar v več zagrebških župnijah. Od 2012 je študiral cerkveno pravo v Benetkah. Po vrnitvi v Zagreb pa je bil med drugim škofov vikar za pastoralo. S posvetitvijo je postal najmlajši škof na Hrvaškem in eden najmlajših škofov v vsej Cerkvi.

VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR 2026

Do predpisanega roka, 19. februarja, je bilo za volitve v državni zbor, ki bodo 22. marca, v vseh osmih volilnih enotah vloženi 16 kandidatnih list in še dve v eni volilni enoti. Vloženi sta bili kandidaturi za poslanca madžarske narodne skupnosti in štiri kandidature za poslanca italijanske narodne skupnosti. Svoje liste so vložile vse dosedanje parlamentarne stranke Slovenska demokratska stranka – SDS, Gibanje Svoboda, Socialni demokrati – SD, Nova Slovenija – NSi, ki na volitvah nastopa s skupno listo NSi, SLS in Fokus Marka Lotriča, ter Levica, ki se je povezala z neparlamentarno stranko Vesna. V državnem zboru so trenutno tudi Demokrati Anžeta Logarja s tremi poslanci, a jim trenutna oblast ni dovolila uporabljati tega imena. Za glasove v državnem zboru se potegujejo še stranka Prerod Vladimirja Prebiliča (evropskega poslanca), Mi, socialisti!, Sloga, Koalicija Alternativa za Slovenijo, Zeleni Slovenije + SG Stranka generacij, Karl Erjavec – stranka Zaupanje, Slovenska nacionalna stranka – SNS, Glas upokojencev Pavla Ruparja, Piratska stranka Slovenije in Državljsko gibanje Resni.ca. Ankete javnega mnenja običajno izvajajo po željah naročnikov, zato povsem neodvisnih ni.

Je pa v vseh dosedanjih raziskavah na prvem mestu SDS Janeza Janše. Na drugem mestu sledi Gibanje Svoboda sedanjega premierja Roberta Goloba, ki je imela daleč najvišjo podporo na začetku mandata; ta je zdaj več kot razpolovljena. Na tretjem mestu se menjavajo Nova Slovenija – Krščanski demokrati, Demokrati Anžeta Logarja in SD.

KAM GRE SLOVENSKO

ZDRAVSTVO?

Zdravniki v Sloveniji že tretje leto stavkajo, a zdajšnja vlada jih je z ukrepi in zakonskimi določili tako omejila, da tega skoraj ne morejo pokazati. Zato so se mladi zdravniki pred sedanjimi volitvami znova obrnili nanjo z javnim pozivom in zapisali: Naše sporočilo Robertu Golobu in vladni koaliciji je še vedno isto kot pred dvema letoma. Trideset odstotkov naših članov je na volitvah 2022 volilo Svobodo. Verjeli smo obljubam, danes vidimo, da je cesar nag. Zatem so citirali Aleksandra Solženicina: »Vemo, da lažejo. Oni vedo, da lažejo. Oni vedo, da vemo, da lažejo. Mi vemo, da oni vedo, da mi vemo, da lažejo. Pa še zmeraj lažejo.« Zatem so navedli deset trditev. V prvi beremo: Gibanje Svoboda je pred volitvami obljubljalo, da bo zdravstvena reforma prioriteta te vlade; Socialni demokrati so obljubljali 30 dni do specialista; Levica – okrepitev zdravstvenega sistema in širitev košarice pravic. Vse našteto in več piše tudi v koalicijski pogodbi. Triinpetdeset poslancev koalicije je januarja 2023 podpisalo zavezo vsem državljanom, v kateri piše, da naj bi do 1. januarja 2024 dobili delujoči e-karton, imeli delujoči plačni steber, rešeno problematiko neopredeljenih pacientov, prenovljeno mrežo nujne medicinske pomoči, modernizacijo vodenja javnih zavodov in tako naprej. Nič od tega se ni zgodilo. Mladi zdravniki so navedli še vrsto drugih dejstev, a naj bo dovolj. Po štirih letih te vlade zdravniki zapuščajo javno zdravstvo. Daljšajo se čakalne vrste in podaljšujejo se roki čakanja za »zelo nujno«. Več kot 150.000 ljudi

nima izbranega družinskega zdravnika. Prek 230.000 žensk nima izbranega ginekologa, številni otroci so brez pediatra, pol milijona ljudi nima izbranega osebnega zobozdravnika. Sredstva za zdravstvo so se v dobrih štirih letih podvojila, a to se nikjer ne pozna. Kdo vse služi na račun medicinskega materiala, ni znano. Je pa Zdravstvo, si pred meseci objavilo preglednico primerjave cene žilne opornice. Ta na evropski ravni dosega povprečno ceno 140 evrov, v Sloveniji pa 569 evrov. Kot dokaz so pripeli pogodbo med Splošno bolnišnico Novo mesto in zdravstvenim dobaviteljem Mark Medical, sklenjeno oktobra lani. Dejstvo je tudi, da je predsednik vlade Robert Golob napovedal vojno zdravnikom. Večkrat jih je imenoval dvoživke. Ministrica za zdravstvo Valentina Prevolnik Rupel pa si je nadela uhanje z zelenima žabicama.

MOJCA LAVRENČIČ, DOBITNICA NAGRADE LA MAESTRA

Dirigentka Mojca Lavrenčič, doma iz Vipave (rojena 1993 na Dunaju), je navdušila na mednarodnem tekmovanju La Maestra, ki se je konec februar-

ja odvijalo v Parizu. Poleg prestižnega naslova, ki si ga je zaslužila z nastopi v pariški filharmoniji, je prejela še več posebnih francoskih in mednarodnih priznanj. Na tekmovanje se je prijavilo 225 kandidatk z vsega sveta. V ožji izbor šestnajstih se je uvrstila potem, ko se je tekmovanju odpovedala Kubanka. Po zmagi je dejala: »V resnici sem se samo čudila čudežu, ki se je zgodil!« Tekmovanje La Maestra je eno najpomembnejših za mlade dirigentke in zmagovalni nastopi jim odpirajo vrata v svet. Z nagrado je povezana tudi večletna mentorska podpora Akademije La Maestra. Mojca Lavrenčič verjame, da se ji z zmago odpira nov svet v poklicni karieri. Študirala je v Ljubljani in se izpopolnjevala v Švici ter se kmalu uveljavila v opernih hišah v Ljubljani in Mariboru. Na tujem se je doslej uspešno predstavila v Palermu.

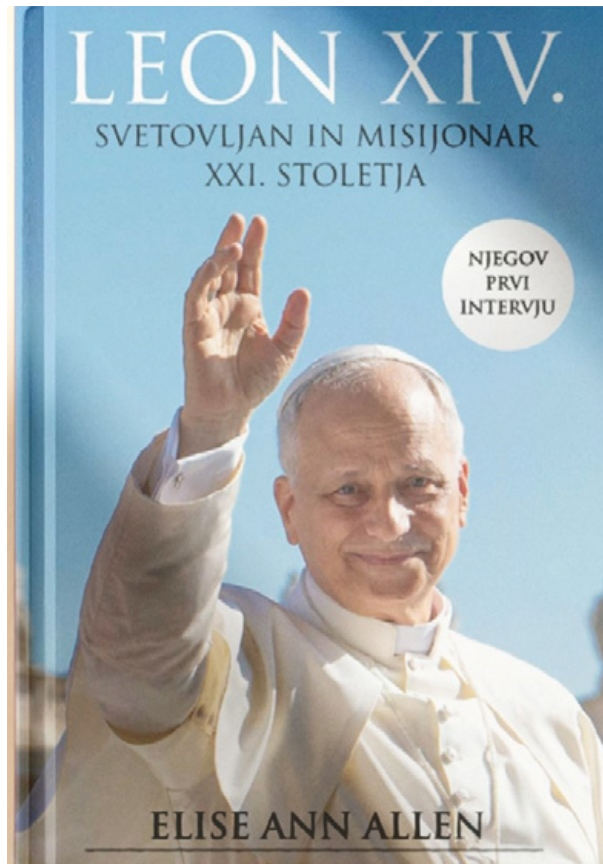
VOJNA V IRANU IN UJETI SLOVENCİ NA BLIŽNJEM VZHODU

Zadnjega februarja se je začel izraelsko-ameriški napad na Iran. Ta je prvi dan s povračilnimi ukrepi napadel kar šestnajst zalivskih držav, kar je ohromilo letalski promet na območju. Zato se je v prvih štiriindvajsetih urah na zunanje ministrstvo in naša diplomatsko-konzularna predstavništva v tem delu sveta obrnilo vsaj 150 Slovencev. Največ se jih je znašlo v Emiratih, in sicer v Dubaju. Četrty dan je vlada sporočila, da se je za evakuacijo prijavilo dobrih 700 Slovencev. To so bili zanje in za njihove domače dnevi strahu, negotovosti in drugih težkih izkušenj. V naslednji treh dneh jih je

vlada spravila domov z nekaj najetimi in nekaj rednimi leti. Povrnila je tudi nastale stroške, je pa res, da so bila potovanja precej dolga in naporna, saj so bile nekatere skupine na poti do 36 ur. Že pred tem so si posamezniki sami organizirali pot domov. Tudi naše turistične agencije so potnike, ki so bili na organiziranih potovanjih, varno spravile domov, samo iz Dubaja čez 300. Čeprav gre za vojno območje, na Bližnjem vzhodu ostaja kar nekaj Slovencev, ki tam živijo ali pa so na začasnem delu. Samo v Izraelu jih je približno 100, še nekaj več v Emiratih. Težave s potovanjem v domovino so imeli tudi mnogi Slovenci, ki so bili v času šolskih počitnic v državah kot so Kitajska, Japonska, Indonezija, Avstralija, Šrilanka, Maldivi. Prihajalo je do manjših ali večjih zamud ter preusmerjanja letov.

KNJIGA O PAPEŽU LEONU XIV.

Pri založbi Družina je v začetku marca izšla biografija novega papeža z naslovom Leon XIV., svetovljan in misijonar XXI. stoletja. Gre za prevod knjige vatikanske dopisnice Elise Ann Allen. Na podlagi pogovorov z njim je dokaj natančno predstavila dosedanje življenje Roberta Francisa Prevosta, ki je maja lani postal papež Leon XIV. Američanka, po rodu iz Denverja, se je z njim prvič srečala v Peruju. Pozneje je spremljala njegovo delo, ko je bil kot prefekt Kongregacije oziroma Dikasteria za škofo tesen sodelavec pokojnega papeža Frančiška. O tem je pripovedovala na predstavitvi slovenskega prevoda svoje knjige v Ljubljani. V knjigi je predstavila njegovo otroštvo in odraščanje v predmestju Chicaga, leta študija, vstop v red avguštincev, njegova misijonska leta, vodenje sobratov, ško-

fovsko službo ter čas, ki ga je kot prefekt v Vatikanu namenil škofom. V zadnjem delu je pogovor z njim kot Petrovim naslednikom. V tem delu papež Leon XIV. spregovori o aktualnih temah današnje Cerkve, sveta in človeka.

EVROVIZIJA 2026 BREZ SLOVENIJE, A NE POVSEM

Prestolnica Avstrije bo maja gostila Evrovizijo – prestižno evropsko glasbeno tekmovanje s sedemdesetletno tradicijo. Slovenija, oziroma v njenem imenu Radiotelevizija Slovenija, se je odločila, da na njej ne bo sodelovala, če bo na tekmovanju nastopil tudi Izrael. Glasbeniki so sicer razočarani, da se je osrednja medijska hiša odločila za ta korak, saj s tem samo izgubljam. A

osrednja medijska hiša, ki so jo prevzeli politični aktivisti propalestinske levice, je neomajna. Po drugi strani je Avstrija napovedala, da ne bo gostila tekmovanja, če ne bo sodeloval tudi Izrael. V tej zmešnjavi je presenetila mlada slovenska glasbenica Eva Marija Puc, ki s starši živi v Luksemburgu. Na izboru te države je prepričljivo zmagala s pesmijo Mother Nature (Mati narava) in jo bo zastopala na Dunaju. Dvajsetletna umetnica z dvojnim potnim listom v Londonu študira violino, kompozicijo in pisanje besedil. Je hči Ljubljancana in Prekmurke iz Beltinec, ki sta se pred njenim rojstvom preselila v Luksemburg, ker delata v evropskih ustanovah. Večkrat na leto se vračajo v Slovenijo, v domače kraje in župnije, še zlasti za praznike in med počitnicami. Njeni pesmi lahko prisluhnete na You Tubeu.

OLIMPIJSKE IGRE 2026

Na zimskih olimpijskih igrah Milano Cortina, ki so potekale od 6. do 22.

februarja, je nastopilo 37 slovenskih športnic in športnikov. V lepem spominu bodo ostale ekipe smučarskih skakalcev Niki in Domnu Prevcu, Niki Vodan ter Anžetu Lanišku, ki so osvojili štiri medalje. Na tekmi mešanih ekip so ubranili zmago s prejšnjih olimpijskih iger v Pekingu leta 2022 in se vrnili domov z zlato medaljo. Nika Prevc je na posamični tekmi dobila še srebrno medaljo na srednji in bronasto na veliki skakalnici. Brat Domen pa je osvojil naslov olimpijskega prvaka na veliki skakalnici in dobil še eno zlato medaljo. Tudi med deskarji je dišalo po medalji, a je Tim Mastnak za nekaj milimetrov zgrešil bronasto medaljo v paralelnem veleslalomu. Šele po ogledu posnetka so sporočili, da je bil četrti. Ker so bile tokrat olimpijske igre v sosednji Italiji, je bilo tam veliko navijačev s slovenskimi zastavami. Slovenija se je z dvema zlatima, srebrno in bronasto uvrstila na sedemnajsto mesto med dobitnicami medalj. Na olimpijskih igrah so nastopali športniki iz 92 držav.

Slovenian Mission Adelaide

p. Simon Peter Berlec OFM, Mobile: 0455 444 912
 47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
 Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007
 E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

Nagovor nadškofa Stanislava Zoreta pri velikonočni maši v ljubljanski stolnici 5. 4. 2015

»Dragi bratje in sestre,

v dnevih tik pred veliko nočjo sem dobil voščilnico, ki me je med vsemi najbolj nagovorila. Dovolite mi, da jo podelim z vami. Na papirju je bil narisana vstali Jezus Kristus. Ne s spretnostjo in izrazno močjo velikega umetnika, pač pa s preprostostjo in izrazno močjo otroka. Na prsih in na rokah ima krvave rane, glavo mu obdaja ogromna avreola in vse njegovo telo izžareva blago rumenkasto svetlobo v okolje, ki je turobno sivo.

Pod Jezusom, pravzaprav kar preko njegovih nog, pa je zapisana ena sama beseda: Veruješ, ki jo velik vprašaj na koncu naravna name osebno. Ta voščilnica me je neizprosno postavila pred bistvo velike noči. Veruješ? Če veruješ, da je Jezus Kristus vstal, potem je praznovanje velike noči smiselno in utemeljeno. Če v njegovo vstajenje ne veruješ, potem je velika noč izpraznjena vse njene vsebine. Ostane samo lupina zunanjosti, ki je sicer prijazna in všečna, toda že v jutru velikonočnega ponedeljka se izkaže, da je popolnoma prazna – v resnici samo lupina brez vsebine.

Vprašanje o veri v Jezusovo vstajenje nikakor ni zgolj govorniška fraza, ampak sega do korenin moje vere in

do korenin krščanstva kot takega. V evangelijskem odlomku iz Janezovega poročila o Jezusovem življenju, trpljenju, smrti in vstajenju smo slišali, da v prvem velikonočnem jutru ni bilo nobene sledi o kakršni koli veri v Jezusovo vstajenje. Nihče, čisto nihče namreč ni pričakoval vstajenja. Ko je Marija Magdalena prišla h grobu in spoznala, da je prazen, jo je prevzela boleča misel, da so Jezusovo telo ukradli. 'Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo, kam so ga položili.' Kam naj sedaj hodi

žalovat, kje naj izjoče svoje solze, ker je njen Gospod mrtev. Ta njen stavek tudi sicer preprosto, a v srce segajočo ugotovitvijo pove, kako pomemben je grob. Kako pomembno je, da žalujoči poznajo grob svojega pokojnega. Če nimajo groba, če ne vedo zanj ali ga ne poznajo, ne morejo nikjer jokati solz žalosti, ne morejo nikjer stopati po poti žalovanja za pokojnim. Zato imeti grob ni samo temeljna zahteva našega pietetnega odnosa do pokojnih, ampak je tudi temeljna zahteva našega sočutnega odnosa do žalujočih.

Prazen grob v Mariji Magdaleni ni vzplamtel nobene misli na vstajenje. Kot da vseh Jezusovih napovedi trpljenja, smrti in vstajenja sploh ne bi bilo. Ko je bila na veliki petek navzoča pri Jezusovem pokopu, so se ji grob, kamen, ki je bil zavaljen pred vhod v grob, in pečat, s katerim je Pilat zagotovil, da se groba ne bo nihče dotikal, zdeli tako dokončni, tako nepreklicni, da so izbrisali vsakršno misel na vstajenje, vsakršno vero v vstajenje.

Ko je Marija z novico, da so Gospoda vzeli iz groba, pritekla do apostolov, sta se h grobu odpravila tudi Simon Peter in Janez. Ne, odpravila ni prava beseda. Tekla sta, pravi evangelist. Skupaj sta tekla. Ko sta pogledala v grob, sta ugotovila, da je imela Marija Magdalena prav. Jezusa ni v grobu. Grob je prazen. Vendar tudi ta dva še 'nista razumela Pisma, da mora Gospod vstati od mrtvih'. Prazen grob ju zato presenetil, osupne. Janez je šele potem, ko je vstopil v grob in 'videl povoje, ki so ležali tam, in prtič, ki je bil na Jezusovi glavi, a ne ob povojih, temveč posebej, zvit na drugem mestu', videl in veroval. Povoji in prtič, zvit na drugem

mestu, so ga prepričali, da Jezusovega telesa niso ukradli, da ga niso nikamor odnesli, ampak da je vstal od mrtvih. Morebiti se je takrat v Janezu prebudil spomin na to, kolikokrat jim je Jezus povedal, da gredo v Jeruzalem, da bo tam izročen v roke velikim duhovnikom in pismoukom, da bo moral veliko trpeti, da ga bodo umorili, toda tretji dan bo vstal od mrtvih.

Dragi bratje in sestre, dejstva prvega velikonočnega jutra nam sporočajo, da vera v Jezusovo vstajenje ni nekaj samo po sebi umevnega. Prazen grob je nagovoril samo Janeza. Marija Magdalena in Simon Peter sta začela verovati šele potem, ko se jima je vstali Jezus osebno prikazal. Do osebnega srečanja z njim sta lahko zgolj strmela nad vsem, kar se je v tistem jutru dogajalo, si postavljala vprašanja in doživljala strah in negotovost, ker odgovorov nista dobila ne iz znamenj ne iz sebe. Osebno srečanje pa je tudi njima odstrlo tančico nevednosti in negotovosti. Jezus, njun Gospod in Učitelj, je vstal in živi.

Dovolite, da zdaj voščilnico z velikim vprašanjem na koncu besede veruješ, postavim pred vas. Ali verujete v vstajenje Gospoda Jezusa Kristusa, križanega in pokopanega? Na odgovoru na to vprašanje sloni vse. Če lahko vsak izmed nas, in potem tudi mi kot občestvo, na to vprašanje odgovorimo pozitivno; če lahko rečemo, da verujemo v Jezusovo vstajenje, v istem trenutku dobijo svoj temelj in trdnost tudi vse druge resnice naše vere. V istem trenutku je naše krščanstvo utemeljeno na zmagi življenja nad smrtjo. V istem trenutku grob ni več enosmerna cesta brez izhoda in smrt izgubi pomen absolutnega konca. Pred nami se odpira

prihodnost, v katero je v svojem vstajenju vstopil Jezus, in v katero bomo po krstu in po veri vanj stopili tudi mi. Veruješ to? Verujete to?

Omenil sem, da ima vstali Jezus na voščilnici rane na rokah in na prsih. Tudi ko se je prikazal apostolu Tomažu, ki se je zarekel, da ne bo veroval, dokler ne bo položil svojega prsta v rane na rokah in svoje dlani v rano na njegovih prsih, je pokazal svoje rane. Vstali in poveljani Jezus je zaznamovan z ranami. Trpljenje, s katerim smo se nadenj spravili ljudje, je na njem pustilo sledove. Tudi smrt in vstajenje sledov trpljenja nista izbrisala. Vendar te rane nikakor niso znamenje njegovega poraza, ampak so postale razpoznavno znamenje njegove zmage. Sovraštvo, sramotenje, trnjeva

krona in neusmiljeno bičanje, žeblji v njegovih rokah in nogah in tudi sulica v njegovem srcu, vsa ta znamenja krivice in nasilja, ki so zaznamovala njegovo telo, ne slavijo zmage. Ostajajo odtisnjena na njegovem poveljanskem telesu kot dokaz ljubezni in odpuščanja, ki sta močnejša od vsega, s čimer smo se nadenj spravili ljudje.

To je tudi veliko sporočilo upanja za vse ljudi, ki v našem času in svetu trpijo preganjanje, nasilje, izkoriščanje. Morda jih vse to manj zaznamuje na njihovih telesih kot na njihovih dušah. Morda so to rane, ki sicer ne krvavijo navzven, ki pa vendarle neznosno bolijo navznoter. Velika noč Jezusa Kristusa nam govori, da bo ljubezen zmagala, da bo odpuščanje zmagalo, da bo Bog končni zmagovalec nad vsem.

Na drugi strani voščilnice, o kateri govorim, je ena sama beseda: Aleluja. In spodaj nekaj imen. Aleluja je radosten klic, radostno povabilo k slavljenju Boga. Imena pa mi govorijo, da mora vsak človek osebno slaviti Boga, radostno prepevati svojemu odrešeniku in Gospodu.

Bratje in sestre, vsem želim, da bi tudi po tej veliki noči postali neomajni verniki v Jezusovo vstajenje, iz te vere pa naj se rojeva radost, ki jo pomeni vzklikanje Aleluje. Prepevajte alelujo s svojimi srci in usti in jo živite s svojim življenjem!»

msgr. Stanislav Zore OFM
ljubljski nadškof metropolit

V mesecu januarju smo se pri maši srečali v soboto, 17. 1., in v februarju v soboto na valentinovo, 14. 2., obakrat ob 11. uri. Po maši smo v dvoranci poklepetali ob kavici in pecivu.

Prosimo za naše družine, da bi bila v njih doma dobrotljivost in potrpežljivost, dobrohotnost in prijaznost, da bi se vsakdo v družini res počutil doma.

V mesecu marcu bo maša v soboto, 14. marca ob 11. uri. **V aprilu, na VELIKO NOČ, bo maša v nedeljo, 5. aprila ob 10. uri.** Daroval jo bo Father Francis Bulipe, SMM (Assistant Priest of the Adelaide Cathedral Parish). Prav tako v aprilu bo maša v soboto, 18. aprila ob 11. uri. **V mesecu maju** bo maša v soboto, 16. maja ob 11. uri.

VELIKONOČNO VOŠČILO

Zarja velikonočnega jutra naj Vas vedno znova napolnjuje z upanjem, da je življenje močnejše od smrti, ljubezen močnejša od sovraštva. To upanje, pa ne osramoti, ampak daje smisel in po-

gum, da z vedrim pogledom zremo v prihodnost in že sedanjí trenutek živimo v upanju v končno zmago življenja nad smrtjo.

Naj vam Velika noč prinese mir, z njim pa obilja in veselja vir.

Na voljo za spoved, pogovor sem na sobotni dan po osmi uri zjutraj in tudi po maši do 17. ure (5 pm). Pred prihodom me, prosim, pokličite. Hvala. Če bi si želeli duhovnega pogovora ali da vas obiščem, me lahko vedno pokličete na mobilno številko 0455 444 912.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev, še vedno obstaja možnost, da mašo v slovenskem jeziku spremljate na družbenem omrežju. V Melbourne prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (v Adelaidi je takrat ura 9.30 am). Facebook stran je: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

Tudi na ta način smo lahko povezani in v oddaljeni bližini.

NAŠI POKOJNI

Rosemary Poklar je uredništvu sporočila:

We announce the passing of another beautiful Slovenian soul **TEREZIA TROST**. Born in Golac, Slovenia, on 5th November 1933. Terezia passed away on 23rd December, 2025, aged 92 years. Much loved wife of Oto. Dearly loved mother of Silvia and mother-in-law of Michael. Adored nonna of Aiden. Beloved daughter of Marija and Frank (both dec). Much loved sister of Jolanda (dec), Verica (dec), Liliana (dec), Danica (dec), Pino and Zlatka. And sister-in-law of Ivanka and Gunther (dec). We are truly saddened at Terezia's passing. A much loved member of the Slovenian Community, we will miss her friendship. We send our deepest condolences and prayers to Terezia's family and friends here in Australia and Slovenia. Naj počiva v miru.

We announce the passing of another beautiful Slovenian soul **ANICA LAH**. Born in Planjsko, Slovenija, on 9th September 1938. Anica passed away on 5th January 2026, aged 87 years. Beloved daughter of Frank and Maria (both deceased). Loving mother to sons Edward and Kevin and beloved grandmother to Sara, Bradley and Gavin (deceased). We are truly saddened at Anica's passing. A much loved member of the Slovenian Community, we will miss her gorgeous smile and wonderful friendship. We send our deepest condolences and prayers to Anica's family and friends here in Adelaide and Slovenia. Naj počiva v miru.

We announce the passing of another beautiful Slovenian soul **SLAVA CROOKS**. Born on 28th April 1936, Slava was the second of five children

born to Ivan and Maria Jelenič in Račice, Slovenia. Slava passed away peacefully on Monday, 2nd February 2026, aged 89 years, surrounded by her family. Beloved wife of Rodney, loving mother and mother-in-law to Eddie and Majda. Loved Nanna of Robbie and Molly, Nicole, and Nanna Slava to Margo and Angus. At the age of 17, Slava left her home, escaped harsh and limited conditions and headed to Trieste, where she spent a little over four months before arriving in Sydney, Australia, on the 21st October 1954 and then in Melbourne on the 22nd October 1954. She worked with nuns at Bethlehem Hospital in the maternity wards, worked in childcare and home help. She began working at Kew Cottages on 8th January 1957 and remained there for 34 years, until she retired. Slava was a very active member at Slovenian Club Jadran in Victoria where she was a committee member for 17 years and President from 1994 to 1997. She also regularly organised bus trips and also catered at the club. In 2020, during COVID, she moved to Adelaide with her husband Rodney to be close to her son Eddie Frei and his family.

We are grateful to Slava's dedication to the Slovenian Community and appreciate all that she achieved. Her wonderful sense of humour, bright and happy smile will be missed by us all. The Slovenian community sends its deepest condolences to Slava's family and friends, especially to her son Eddie Frei, Vice-President of the Slovenian Club Adelaide. Our prayers and thoughts go to all who knew her, here in Adelaide, Melbourne and Slovenia. Naj počiva v miru.

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Vojna in mir (36)

Pa je spet tukaj post. Narava se prebuja, spet cvetijo trobentice, zvončki, kronice, teloh, narcise, jetrniki, pljučniki, bergenije ... Pomladna klasika pač. V zraku lebdi vonj dima, ko ljudje kurijo obrezano vejevje in rezine vinske trte. Četrtna leta je za nami, takole kot bi mignil, je minilo. Tleskneš s prsti in je marec. Pred dnevi nama je v Novem mestu »crknil« bojler (*water heater*) in sem se, preden bi poklicala serviserja, vrgla v iskanje garancije. Prepričana sem bila, da je naprava stara le nekaj let (saj sem ga vendar ravnokar kupila!) in pri gospodinjski

tehniki znajo biti roki za še zastojno popravilo malo daljši. No, našla sem račun in garancijo. Bolje, da ju ne bi. Ugotovila sem namreč, da je bojler, ki sem ga sama zaradi sodobnega videza in kupa utripajočih lučk imela za »skoraj novega«, star devet let. Serviser bi mi najbrž rekel, naj se kar poslovim od njega. Tako hitro teče čas. Potem ga je po telefonskih navodilih prijatelja električarja popravil Brane kar sam, in upam, da sva mu življenje podaljšala še za nekaj let.

Cvetoča bergenija, znanilka pomladi

Čas ne samo, da hitro teče, tudi zmešan je postal, tako mu pač narekuje svet. Trenutno smo »bombardirani« tako lokalno kot globalno. Doma naš dušni mir ogrožajo bližajoče se državnozborske volitve – ne vem, zakaj je treba predvolilni cirkus zganjati prav v postnem času –, v svetu pa seveda napad Amerike in Izraela na Iran. Ne eno ne drugo ni spodbudno; med domačimi politiki tik pred volitvami res ne vidim dovolj pokončnega in resnicoljubnega človeka, kateremu bi zaupala svoj glas, kar se najnovejših spopadov tiče, pa je tudi težko verjeti, da bi Amerika napadla Iran iz čistega človekoljubja – menda zato, da odrešijo ljudi avtoritarne tiranske vladavine. Pri trgovcu, kot je Trump, je v ozadju vedno dobiček, kakršenkoli že. Ljudje so razdeljeni celo v Združenih državah – v Washingtonu in New Yorku so protesti proti ameriško-izraelski vojni v Iranu, kjer protestniki pozivajo, naj se Irancem pusti, da sami izberejo svojo prihodnost in vodstvo, sočasno pa je v ameriški prestolnici potekal shod podpornikov Donalda Trumpa in menjave režima v Iranu. Iran napadalcema odgovarja z balističnimi raketami in droni ter grozi evropskim državam, da tudi one lahko postanejo tarča povračilnih napadov, če bi se pridružile konfliktu.

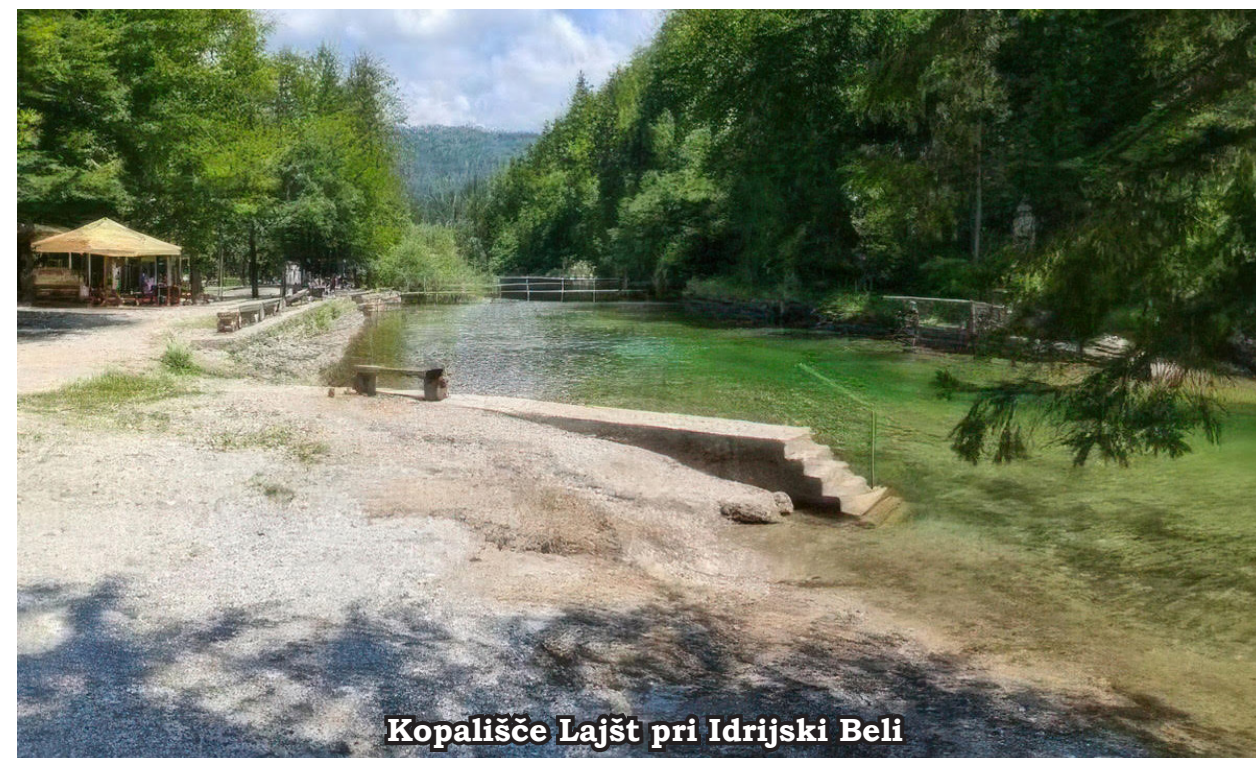
Ostanki zime v Idrijskem Logu

Rada pišem o naravi in kakšno blaženo zatočišče ljudje najdemo v njej. Zdaj pa sploh verjamem, da bodo za človeštvo v prihodnosti največji blagoslov neokrnjeni kraji, od boga pozabljeni in od človeške komoditete kar najbolj oddaljeni, kjer bomo varno skriti pred norostmi sveta. Čeprav živim malo v Novem mestu in malo v Semiču, imam še en dom, skoraj bi ga lahko imenovala tako, saj ga je v dolgih letih obiskovanja posvojil celo naš pes Dingo. Lepo je imeti dom stran od doma, in domačega človeka, ki ni tvoj sorodnik. Z leti se krog prijateljev oži, kot bi jih presejal skozi sito, da bi na njem ostali samo tisti pravi. Tam že od četrtega razreda osnovne šole vztraja moja najstarejša in najboljša prijateljica Nives. Skupaj sva sanjali, da bova postali veterinariki; jaz sem si zaradi preobčutljivosti premislila, Nives je uspelo. Pred skoraj tridesetimi leti, v časih, ko so po hlevih živino in prašiče obiskovali in zdravili izključno moški veterinarji, si je želela delati kot terenska veterinarica. Njen profesor, ki je bil tudi šef veterinarske ambulante v Idriji, ji je dal priložnost, in poleg tajnice je postala edina ženska v moški ekipi. Kmetje so se daljnega leta 1998 težko privadili na »dohtarco« v hlevu; prvo leto so, ko so klicali za veterinarsko pomoč, pogosto dodali: »Pa moški naj pride«, pripoveduje Nives, ki je kmalu dokazala, iz kakšnega testa je, in si pridobila njihovo zaupanje. Časi so se spremenili in v idrijski in cerkljanski veterinarski ambulanti danes delajo pretežno ženske.

Ogljena kopa v Idrijskem Logu

Ravno v času napada na Iran sva z Dingom preživljala teden pri Nives v Idrijskem Logu – nujno sem potrebovala odmik od civilizacije in pristno prijateljsko druženje. V razpotegnjenem kraju na obrobju Trnovskega gozda, ki šteje le nekaj več kot 20 hiš (in kjer po uradnih podatkih živi okoli 85 ljudi), si je Nivesina družina postavila simpatično brunarico, da se ji ne bi bilo treba na delo kar naprej voziti iz Ljubljano. Pašniki, njive, gozdovi, kraške jame in brezna, samosvoji, od težkih podnebnih pogojev utrjeni ljudje, samota in mir, ki ju ne prenese vsak. Široko nebo nad odprto ravnino, ob jasnih dneh pogled vse tja do Triglava in nekaj starožitnega v zraku, kot bi stopil v časovni stroj. Vonj prvobitne preprostosti – tako sem nekoč naslovila nek svoj potopis o Tasmaniji. Pokrajina tukaj v svoji razsežnosti in redki poseljenosti res malo spominja na meni tako ljubo avstralsko podeželje. Po mestoma čudovito razgledni in večkrat v živo skalo vsekani Kamparetovi poti (tukaj naj bi bila v času pod Italijo, v 20. in 30. letih prejšnjega stoletja speljana gozdna železnica, Kampare pa je bil gozdni upravnik in nadzorNIK gradnje te proge) se rad sprehaja tudi medved. Na obronku gozda vsako leto enkrat ali dvakrat zagori oglarska kopa. Kuhanje oglja je bilo nekdanj po naših vaseh sestavni del življenja, danes pa se ga zares lotijo le redki navdušenci, ki s tem obujajo tradicijo in stare običaje, obenem pa še nekaj zaslužijo. Menda ni boljšega oglja za žar (*barbecue*), kot je to iz kope. Zanje porabijo okoli 10 kubičnih metrov bukovih drv, postavljajo jo okoli 14 dni, kuha pa se tudi približno toliko časa, odvisno od vremena. Pred kakšnimi petnajstimi leti sem tudi sama, prav v Idrijskem Logu, doživela nepozabno druženje ob zakurjeni kopi: prepisna oglar-

Kopališče Lajšt pri Idrijski Beli

Grabljenje po obrezovanju hortenzij

ska koča s preprostim ležiščem za dva oglarja in ognjiščem, ki preganja mraz, in na katerem se v kotlu vedno cmari nekaj, s čimer postrežeta vaškim »firbcem«. Vonj po dimu, steklenica žganega, ki kroži od ust do ust, pogovor, zgodbe, celo kakšna zapeta pesem in razteg harmonike. Blizu Idrijskega Loga je tudi naravno kopališče Lajšt pri Idrijski Beli, priljubljena točka za kopanje, rekreacijo v naravi, piknike in druženje, do katerega vodi cesta po slikoviti soteski tik ob vodi. Idrijca je mrzla reka; tudi poleti običajno nima več kot 19 ali 20 stopinj celzija. Ko ima naša belokranjska Kolpa že okoli 25 stopinj in več, se pridemo z Branetom in Dingom hladit na Lajšt. Ampak to je že poletna zgodba.

Z grožnjo tretje svetovne vojne v zraku pa je Idrijski Log zame tokrat dobil čisto novo razsežnost. »Joj, Nives, ti ne veš, kaj imaš,« vzdihujem, ko se z njo peljem na cepljenje krav in drobnice proti boleznim modrikastega jezika. »Kdo bo napadel takšno zakotje! Vsi se bomo priselili k tebi, če se kaj takega zgodi.« Ne samo Idrijski Log, ves njen hriboviti teren je malo poseljena in težko dostopna samota s prelepimi razgledi in včasih strašljivo ozkimi, zavitimi in izpostavljenimi cestami. Bolj so to poti kot ceste. Velikokrat sem šla v letih njenega službovanja z njo po teh njenih idrijsko-cerkljanskih vaseh; vsaj tako sem si za silo potešila svoje mladostne veterinarske sanje. Tokrat v hleve z njo ne smem, saj se bolezen lahko prenaša tudi z obutvijo, in je vstop dovoljen samo veterinarjem. Sončen dan je, napajam se z razgledi in čoham pse, muce, katerokoli žival, na katero naletim zunaj. Pri neki kmetiji gospodar po cepljenju reče: »Dohtarca, žena je danes pajtičke pekla, jih boste kaj vzeli?« Nives se zelo razveseli, jih naroči deset in mi razloži, da so pajtičke cerkljanska specialiteta

– kvašeno pecivo z nadevom iz pražene čebule in orehov. Spet drugje naju, tik preden se odpeljeva, gospodinja povabi poskusit kruh, ki ga je pravkar spekla. Odpelje naju v prostor s krušno pečjo, v katerem božansko diši in se v peharjih hladi več kot deset ogromnih, vsaj trikilogramskih hlebcev kruha. »Enkrat na teden ga pečem. Otroci ga pridejo iskat, nekaj ga pa tudi ljudje kupijo.« Odreže nama pol hlebca in ga zavije v papir, da toplega in dišečega pestujem vso pot do doma. Ponoči se pridružim Nives na še enem, zame prav posvečenem dežurnem obisku: kličejo jo na porod telička, ki je narobe obrnjen. Ko prispeva, kmet razloži, da je krava vmes »dvakrat legla, pa se je tele prav obrnilo«. Samo potegniti je še treba in že leži na stelji prelepa samička s široko odprtimi očmi. Mama krava začne takoj s hrapavim jezikom čistiti in masirati svojega mladiča, vmes pa spušča zadovoljne glasove, kot bi se pogovarjala z njim. Gane me ta prizor živalske matere in otroka; nismo si tako različni, živali in ljudje. Mogoče bi bilo pa kaj manj vojn na tem svetu, če bi bil vsak človek vsaj enkrat v življenju navzoč pri kakšnem rojstvu. Živali ali človeka.

Včeraj je bil dan žena, ki sem ga preživela pri obrezovanju hortenzij na semiškem vrtu. Telefon je kar naprej cingljaj, saj smo si prijateljice izmenjavale čestitke ob našem dnevu. Ena od njih mi je, malo za šalo, malo zares, poslala članek o tem, kako so mladi moški iz generacije Z (rojeni med letoma 1997 in 2012) pri vprašanjih enakosti spolov bistveno bolj tradicionalni od starejših predhodnikov. Skoraj tretjina jih med drugim meni, da bi žena morala vedno ubogati svojega moža, da bi ta moral imeti zadnjo besedo pri pomembnih življenjskih odločitvah in da ženske ne bi smele biti preveč neodvisne ali samozadostne. Sem se kar malo nasmehnila – včasih se mi zdi, da se kljub neznanskemu napredku tudi v vojni med spoloma premikamo zelo počasi, en korak naprej in dva nazaj. Kakorkoli že, voščim vam veselo alelujo in prilagam preprost recept za okusne cerkljanske pajtičke: *Zamesimo kvašeno testo, ki naj vzhaja. Medtem pripravimo nadev, katerega glavni sestavini so orehi in čebula. Na olju ali maslu popražimo nasekljano čebulo; pražimo jo počasi in toliko časa, da zarumeni in vsa tekočina izpari. Popraženo čebulo dodamo mletim orehom in vse skupaj dobro premešamo, popopravimo in osolimo. Vzhajano testo razvaljamo poljubno debelo, ga enakomerno namažemo z nadevom in tesno zvijemo. Zvitek narežemo na 3 do 5 cm debele rezine, ki jih vodoravno polagamo v pomaščen pekač. Pečemo jih približno pol ure pri temperaturi 160–180 °C. Pa dober tek.*

Cerkljanske pajtičke

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

Težko je, ko je človek bolan, ne glede na vrsto bolezni, še posebej, če bolezen traja dalj časa. V nekaterih primerih bolezen lahko povzroči tudi smrt, zato se mi zdi zelo pomembno, da svoj čas na tem svetu preživljamo modro in si prizadevamo, da bi bili nenehno čim bližje Bogu.

MOLITEV ZA OZDRAVLJENJE

Bog Oče, prinašam ti bolečine, težke dneve in neprespane noči. Hvala ti, da si me do sedaj podpiral s svojo milostjo. Danes pa te prosim, pomagaj mi, da bom s potrpljenjem prenašal čas bolezni.

Jezus, pomagaj tudi vsem, ki z ljubeznijo strežejo bolnikom in jim lajšajo trpljenje. Vodi njihove roke in blagoslavljal njih odločitve, da bodo s Tvojo milostjo delali v dobro vseh bolnih.

Sveti Duh, prosim Te za duhovnike, ki bolnikom prinašajo tolažbo in upanje v zakramentu odpuščanja, obhajila ali bolniškega maziljenja, da bi s Tvojimi darovi vsem bolnim in preizkušanim prinašali upanje in moč na duši in telesu. Amen.

V sredo, 11. februarja 2026, na god Lurške Matere Božje, smo obhajali 34. svetovni dan bolnikov. Papež Leon XIV. je za to priložnost napisal poslanico z naslovom: *Samarijanovo sočutje: ljubiti s prenašanjem bolečine drugega*.

V njej je med drugim zapisal: »... Vsi smo že slišali in brali to ganljivo besedilo sv. Luka (prim. Lk 10, 25–37). Učitelju postave, ki ga sprašuje, kdo je bližnji, ki ga mora ljubiti, Jezus odgovori s pripovedjo: nekega človeka, ki je potoval iz Jeruzalema v Jeriho, so napadli tatovi in ga pustili napol mrtvega; duhovnik in levit sta šla mimo, nekemu Samarijanu pa se je zasmilil, obvezal mu je rane, ga odvedel v gostišče in plačal, da bi poskrbeli zanj.

Dar srečanja: veselje bližine in navzočnosti

Živimo potopljeni v kulturo naglice, neposrednosti, hitenja, pa tudi odmetavanja in brezbriznosti, ki nam preprečuje, da bi se približali in se na poti ustavili, da bi videli potrebe in trpljenje okoli nas. Prilika pripoveduje, da Samarijan, ko je videl ranjenega, ni »šel mimo«, ampak se je ozrl nanj z odprtim in pozornim

pogledom, z Jezusovim pogledom, ki ga je pripeljal k človeku in solidarni bližini. Samarijan pa se je le ustavil, se mu posvetil, ga sam oskrbel, iz lastnega žepa plačal in poskrbel zanj. Predvsem pa mu je podaril svoj čas. Jezus ne uči, kdo je bližnji, ampak kako postati bližnji, torej kako naj mi sami postanemo bližnji. S tem v zvezi lahko s sv. Avguštinom rečemo, da Gospod ni hotel učiti, komu je bil bližnji ta človek, ampak kdo mu je moral postati bližnji. Nihče namreč ni bližnji drugemu, dokler se mu ne približa prostovoljno. Zato je bližnji postal tisti, ki je bil usmiljen. Ljubezen ni pasivna, gre naproti drugemu; biti bližnji ni odvisno od fizične ali socialne bližine, ampak od odločitve, da bomo ljubili. Zato kristjan postane bližnji tistemu, ki trpi, po zgledu Kristusa, pravega *božjega Samarijana*, ki se je približal ranjenemu človeštvu. Ne gre za preprosta dejanja človekoljubja, ampak za znamenja, v katerih lahko zaznamo, da osebna udeležba pri trpljenju drugega vključuje darovanje sebe, pomeni iti onkraj zadovoljevanja njihovih potreb, da bi zagotovili, da bi bila naša oseba del daru. Ta ljubezen se nujno hrani iz srečanja s Kristusom, ki se je iz ljubezni daroval za nas. Sv. Frančišek Asiški je to zelo dobro pojasnil, ko je govoril o svojem srečanju z gobavci: 'Gospod sam me je pripeljal mednje,' ker je po njih odkril sladko veselje ljubezni. Dar srečanja se rodi iz povezanosti z Jezusom Kristusom, ki ga prepoznavamo kot usmiljenega Samarijana, ki nam je prinesel večno ozdravljenje in ki ga ponavzočimo, ko se sklonimo nad ranjenega brata. Sv. Ambrož je dejal: 'Ker nam nihče ni bližji kot tisti, ki je ozdravil naše rane, ga ljubimo kot Gospoda in ga ljubimo tudi kot bližnjega: nobena stvar

namreč ni tako blizu, kakor je glava udom. Ljubimo tudi tistega, ki posnema Kristusa: ljubimo tistega, ki trpi zaradi revščine drugega, zaradi enotnosti telesa.' Biti eno v Enem, v bližini, v navzočnosti, v prejeti in podeljeni ljubezni in tako kot sv. Frančišek uživati sladkost srečanja z njim.

Podeljeno poslanstvo v skrbi za bolne Sv. Luka nadaljuje rekoč, da se je ranjeni človek Samarijanu »zasmilil«. Imeti usmiljenje vključuje globoko čustvo, ki priganja k dejanju. Gre za čustvo, ki privre iz notranjosti in vodi k zavzetosti za trpljenje drugih. V tej priliki je usmiljenje temeljna poteza dejavne ljubezni. Ni ne teoretična ne sentimentalna in se prevaja v konkretna dejanja. Samarijan je stopil k njemu, očistil rane, prevzel odgovornost in poskrbel zanj. Toda bodimo pozorni, tega ne stori sam, posamezno. Samarijan si je poiskal po-

močnika v gostilničarju, ki je poskrbel za tega človeka. Tako smo tudi mi pozvani, da se med seboj povežemo v 'mi', ki bo močnejši kot zbor slabotnih posameznikov; spomnimo se, da je celota več kakor del, in je tudi več kakor njihov seštevek. Sam sem v svoji izkušnji misijonarja in škofa v Peruju ugotovil, koliko ljudi deli usmiljenje in sočutje na način Samarijana in gostilničarja. Družinski člani, sosedje, zdravstveni delavci, ljudje, ki sodelujejo v pastoralni zdravja, in mnogi drugi se ustavijo, se približajo, zdravijo, nosijo, spremljajo in nudijo to, kar imajo, sočutju dajo socialno razsežnost. Ta izkušnja, ki se uresničuje v prepletu odnosov, presega zgolj posameznikovo zavzetost ...

Božja ljubezen nas vedno priganja, da se srečamo s seboj in z bratom
V dvojni zapovedi: 'Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, z vso svojo dušo, z vso svojo močjo in z vsem

svojim mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe' (Lk 10, 27) lahko prepoznamo prvenstvo ljubezni do Boga in njeno neposredno posledico za način, kako naj ljubimo in se povezujemo s človekom v vseh njegovih razsežnostih. Ljubezen do bližnjega predstavlja otipljiv dokaz pristnosti ljubezni do Boga, kakor potrjuje apostol Janez: 'Boga ni nikoli nihče videl. Če se ljubimo med seboj, Bog ostaja v nas in je njegova ljubezen v nas izpopolnjena. Bog je ljubezen, in kdor ostaja v ljubezni, ostaja v Bogu in Bog ostaja v njem' (1 Jn 4, 12.16). Čeprav je predmet takšne ljubezni drugačen: Bog, bližnji in jaz sam in jih v tem smislu lahko razumemo kot različne ljubezni, so vedno neločljive. Prvenstvo ljubezni do Boga pomeni, da mora biti človekovo dejanje izvršeno brez osebne interesa in nagrade, temveč kot izraz ljubezni, ki presega obredne norme in se prevaja v pristno bogoslužje:

Anton Cevec, Meta Lenarčič, Marija in Janez Rotar

služiti bližnjemu pomeni ljubiti Boga v dejanjih. Ta razsežnost nam tudi omogoči, da odkrijemo, kaj pomeni ljubiti samega sebe. Pomeni odstraniti vsako težnjo po tem, da bi svoje samospoštovanje ali občutek dostojanstva utemeljevali na stereotipih o uspehu, karieri, položaju ali izvoru ter ponovno pridobili svoje mesto pred Bogom in bratom. Benedikt XVI. je dejal, da se 'človek, bitje duhovne narave, uresničuje v medosebnih odnosih. Čim bolj pristno jih živi, tem bolj zori tudi njegova osebna istovetnost. Človek si ne dviguje cene, ko se zapira vase, temveč ko vzpostavlja odnose z drugimi ljudmi in Bogom.'

Dragi bratje in sestre, pravo zdravilo za rane človeštva je življenjski slog, ki sloni na bratski ljubezni, ki ima svoje korenine v Božji ljubezni. Goreče si

želim, da našemu slogu krščanskega življenja ne bi nikoli manjkalo bratske, »samarijanske«, vključujoče, pogumne, zavzete in solidarne razsežnosti, ki ima svoje najgloblje korenine v naši povezanosti z Bogom, v veri v Jezusa Kristusa. Razvneti s to božansko ljubeznijo se bomo zares lahko darovali v dobro vseh trpečih, posebno naših bolnih, ostarelih in trpečih bratov.

Dvignimo svojo molitev k blaženi Devici Mariji, Zdravju bolnikov. Prosimo jo za pomoč vsem tistim, ki trpijo, ki potrebujejo sočutje, poslušanje in tolažbo, in prosimo za njeno priprošnjo s to starodavno molitvijo, ki so jo molili v družinah za vse tiste, ki so živeli z boleznijo in bolečino:

Blaga Mati, ne oddalji se,
ne odvrni svojega pogleda od mene.

Povsod bodi z menoj
in nikoli me ne pusti samega.

Ti, ki me vedno varuješ
kot moja resnična Mati,
daj, da me bo blagoslovil Oče,
Sin in Sveti Duh.

Iz srca podeljujem svoj apostolski blagoslov vsem bolnikom, njihovim domačim in tistim, ki jim pomagajo, zdravstvenim delavcem, ljudem, ki si prizadevajo v pastoralni zdravja ...»

Postni čas smo začeli na pepelnično sredo, 18. februarja 2026. Maša s spokornim obredom pepelenja je bila ob 10. uri.

Križev pot premišljujemo ob petkih in nedeljah pred mašo.

V soboto, 21. februarja, smo imeli postno romanje na Ta Pinu. Ob 10.30

smo se zbrali pri naši kapeli Svete Družine in nato v procesiji odšli do prve postaje križevega pota. Skupaj z drugimi narodnostmi in z jubilejnim migrantskim križem smo romali od

postaje do postaje, dokler nismo prišli do cerkve, kjer smo ob 12. uri imeli skupno mašo, ki jo je ob somaševanju migrantskih kaplanov daroval msgr Joselito Asis, škofov vikar za migrante

in begunce. Jubilejni migrantski križ, ki je v februarju romal po melbournski nadškofiji, je bil ravno ta dan na Ta Pinuju. Ideja tega križa je spomin na nešteto potovanj našega ljudstva, zlasti migrantov, katerih potovanja so zaznamovali pogum, hrepenenje in upanje. Ta migrantski križ bo služil kot opomin, da je naša katoliška Cerkev zatočišče, ki sprejema tujce, in dom, kjer se srečujejo kulture in se prepletajo srca.

SLOVENSKO DRUŠTVO JADRAN – maša na čast sv. Jožefu bo v prostorih društva v nedeljo, 22. marca 2026 ob 12.30.

IZDELOVANJE (pletenje) BUTARIC bo na cvetno soboto, 28. marca 2026, od 9. ure (am) naprej. Vabljeni!

CVETNA NEDELJA, 29. 3.: blagoslov zelenja in butaric ter sveta maša z dramatiziranim branjem pasijona bo ob 10. uri v cerkvi.

VELIKI ČETRTEK, 2. april 2026: spomin Gospodove zadnje večerje. V Kewju bo maša ob 18. uri (6 pm). Po njej bo ob Gospodovi ječi sledila molitvena ura za duhovne poklice.

VELIKI PETEK, 3. april: spomin Gospodovega trpljenja in smrti. Ta dan je strogi post. Ob 11. uri (am) bo pobožnost križevega pota, ob 15. uri (3 pm) bo spomin Gospodove smrti, češčenje križa in obhajilo. Božji grob bo spet v lurški votlini, kjer se bomo zbrali v molitvi po obredu v cerkvi. Nabirka velikega petka je namenjena kristjanom v Sveti deželi, ki nam ohranjajo svete kraje. Pokažimo jim svojo solidarnost, pomoč in bratsko bližino. Bog povrni za ta Vaš dar.

VELIKA SOBOTA, 4. april: ob 18. uri (6 pm) bomo v Kewju pričeli s slavljenjem luči velikonočne vigilije, slovesno mašo ter nato s preprosto vstajenjsko procesijo in blagoslovom velikonočnih jedil.

VELIKA NOČ GOSPODOVEGA VSTAJENJA, 5. april 2026. Slovesna maša bo ob 10. uri (am). Po njej bo tudi blagoslov velikonočnih jedil.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 6. april: praznična maša bo ob 10. uri (am).

BELA NEDELJA – praznik BOŽJEGA USMILJENJA, 12. april 2026. Maša bo ob 10. uri (am).

Prvo nedeljo v maju, 3. maja 2026, bomo kot občestvo praznovali materinski dan.

VELIKONOČNO VOŠČILO

Vstal sem tudi za Vas. Tudi za Vas sem premagal smrt in vas želim popeljati v življenje. Ta novica je radostna, naj se zato radost naseli tudi v Vaša srca, kjer naj domuje vse lepo, predvsem pa ljubezen.

Dragi moji »farani« slovenskega misijona v Kewju. Želim Vam, da bi bili ljudje globoke vere, ki črpajo duhovno svežino iz dogodka velike noči. S kakšno brezmejno ljubeznijo nas je Kristus ljubil, da je šel za nas umret na križ, in kakšna izredna moč je ljubezen, ki ga je ponesla iz smrti v življenje, bomo vedeli šele takrat, ko se nas bo resnica vstajenja dotaknila z vso silo, tako kot se je dotaknila apostolov na prvo veliko noč zvečer, ko so bili zbrani v dvorani zadnje večerje. Jezus je prišel pri zaklenjenih vratih in jim rekel: »Mir vam bodi!« Ustrašili so

se ga, on pa jim je prinesel mir. Morda se tudi vi bojite Boga, njegovih zahtev, zapovedi, morda se vam zdimo duhovniki preveč okosteneli in neprilagojeni današnjemu času in vas je take podobe krščanstva strah. Vendar velja še danes Jezusova opogumljajoča beseda, ki jo je apostolom izrekel na večer velikonočnega dne: »Ne bojte se, jaz sem!« Ta beseda prinaša mir tudi nam, če jo le hočemo sprejeti. Naj Kristusovo vstajenje, največjo resnico vseh časov, izpričajo naša prizadevanja, naša želja po duhovnem napredku, naša iskrenost in dobrohotnost. Naj nam srce zapoje veselo ALELUJO v znamenje našega radostnega srečanja z Vstalim vsak trenutek našega življenja!

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

VIDOSAV (VIDEK) KUZMANOVIČ je umrl v soboto, 3. januarja 2026, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodil se je 10. marca 1940 v vasi Gornje Nedejljice v Srbiji. Od njega smo se poslovili v torek, 13. januarja 2026 ob 11. uri, v Ern Jensen Funerals v St Albansu. Sočutje ženi Ivanki, hčerki Natashi, bratu Branku v Avstraliji, bratu Dobrici in sestri Dobrili v Srbiji.

JANKO (IVAN) ŠABEC je umrl v nedeljo, 11. januarja 2026, v Williamstown Hospitalu v Williamstownu. Rodil se je 2. decembra 1952 v vasi Klenik pri Pivki. Od njega smo se poslovili v petek, 16. januarja 2026, v naši cerkvi v Kewju. Ob 11.30 smo darovali mašo

zadušnico. Po njej smo ga pokopali na pokopališču Keilor. Janko, najmlajši od šestih otrok (Frank, Joe, Joža, Boža in Milka), ki so že živeli v Avstraliji, je marca 1970 s starši prišel v Melbourne z ladjo. Z očetom Frankom sta takoj dobila delo v lokalni tovarni vrvi in kablov. S pomočjo znanja, ki ga je pridobil v tovarni, je Janko dobil vajeniško mesto kot strešni klepar – krovec. Leta 1974 se je poročil z Mirjano in imela sta štiri otroke: Jeffreyja, Roberta, Michaela in Tino. Leta 1993 je doživel hudo nesrečo v stari tovarni Dunlop, zaradi katere je ostal paraliziran in do konca življenja priklenjen na invalidski voziček. Z ženo Mirjano sta se leta 1994 ločila. Leta 1998 je kupil zemljišče v Taylors Lakesu in zgradil hišo, prilagojeno svojim potrebam, kjer je preživel preostanek življenja samostojno, s pomočjo mnogih ljudi in svojih ljubljenih psov. Čeprav je bilo njegovo življenje težko zaradi poškodb, ki jih je utrpel v nesreči, je Janko živel, kot je najbolje znal. Pogosto je obiskoval svoj ljubljeni slovenski klub Jadran, katerega član je bil 50 let, in kjer se je družil s prijatelji. Čeprav je bil paraliziran, se je spet naučil voziti. Njegov ponos in veselje sta bila njegov zelenjavni vrt in vsakoletna domača izdelava klobas in dimljenega mesa. Pogosto je družini in prijateljem podarjal solato, paradižnik, kumare in meso. V 32 letih po nesreči, ko se je njegovo duševno in telesno zdravje počasi slabšalo, je bilo veliko vzponov in padcev. Večkrat so ga sprejeli v bolnišnico. Zdravniki, medicinske sestre, specialisti in drugo bolnišnično osebje so ga zelo podpirali in mu nudili odlično oskrbo. Avgusta 2025 je bil sprejet v bolnišnico Sunshine Hospital,

novembra 2025 pa je bil premeščen v bolnišnico Williamstown Hospital, kjer je tudi umrl.

Sočutje sinovom Jeffreyju, Robertu in Michaelu, hčerki Tini, vnukinjama Emiliji in Anastacii, in sestri Joži v Avstraliji.

FRANC KRENOS je umrl v soboto, 7. februarja 2026, v Estia Health Aged Caru v Plentyju. Rodil se je 17. septembra 1938 v vasi Brezovci. Od njega smo se poslovili v četrtek, 19. februarja 2026, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico. Ob 12.30 smo ga pokopali na pokopališču Keilor. Po besedah njegove hčerke Anite je bil Franc skrben in nežen človek, ki je imel mirno in sproščeno naravo in radodarno srce. Bil je duhovit in imel je posrečen smisel za humor, ki je bil del

njegove osebnosti. Oba z ženo Marto sta neumorno pomagala v Društvu sv. Eme.

Sočutje ženi Marti, hčerki Aniti, vnukinji Maddison in vnuku Lachlanu.

ALOJZ (Lojze) SRPČIČ je umrl v ponedeljek, 16. februarja 2026, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodil se je 10. avgusta 1939 v Brežicah. Od njega smo se poslovili v petek, 27. februarja 2026, v cerkvi sv. Ane v Sunburyju. Ob 14. uri (2 pm) smo darovali mašo zadušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Sunbury Cemetery. Njegovo otroštvo so zaznamovali dogodki druge svetovne vojne. Ko so Nemci zasedli Jugoslavijo, so njegovega očeta, izkušenega tovarnjakarja, odpeljali v vojsko, kjer je oskrboval rusko fronto. Družina je bila odpeljana v Nemčijo in je živela v taborišču. Oče je med vojno izginil in se vrnil šele leta 1945. Po vojni se je njegova mama odločila, da se bo vrnila domov. Ko je bil star deset let, mu je mama umrla. Poslali so ga k sorodnikom in to so bila zanj huda leta. Že kot mlad fant je pokazal pogum in odločnost. Ko je življenje postalo preveč težko, je pobegnil. Prevažanje je imel v krvi. Z delom v majhnih podjetjih in celo s konjsko vprego je razvil delovno etiko, ki jo je ohranil za vedno. Razumel je trdo delo in ga sprejel. Leta 1960 je z upanjem sprejel odločitev, ki je spremenila njegovo življenje, in zapustil Slovenijo. Kot mnogi migranti je prišel s skromnim kovčkom. Z vztrajnostjo si je iz nič zgradil življenje in si sčasoma kupil svoj tovornjak, na katerega je bil izredno ponosen. Od poznih 80. let do leta 2010 tovarnjaki zanj niso bili le delo – bili so njegova strast.

V teh letih je imel številne tovarnjake, med drugim tudi smetarski tovornjak s sprednjim dvigalom, ko je delal za podjetje *Pacific Waste*. Kasneje je prešel na tovarnjake s prikolico. Ko je živel na farmi v Riddles Creeku, je bil še posebej ponosen na svoje krave. Ta del njegovega življenja je tekel mirno – biti na svoji zemlji, skrbeti za živali, uživati v tišini podeželja. Poročil se je z Emilio. Bil je skrben krušni oče Stephenu in Jasonu. Njegovo življenje ni bilo vedno lahko, vendar je težave spremenil v moč, borbo pa v priložnost.

Sočutje ženi Emilii, ter vsem sorodnikom in prijateljem.

Anton Knap je uredništvu sporočil o smrti brata:

MARTIN KNAP je umrl v sredo, 20. avgusta 2025, v Fairview Villagu v Warragulu. Rodil se je 28. oktobra 1936 v Gabrcih pri Rogaški Slatini. Od njega so se poslovili v četrtek, 4. septembra 2025, v Nielsen Funerals Chapelu v Warragulu.

Marie Rajic je uredništvu sporočila o smrti mame:

ZORA DEL FORNO, roj. BUBNIČ, je umrla v petek, 9. januarja 2026, v Glenroyju. Rodila se je 21. septembra 1928 v Poljanah pri Podgradu. Od nje so se poslovili v četrtek, 22. januarja 2026, v cerkvi Corpus Christi v Glenroyju. Po maši so jo pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bila osma od devetih otrok. Otroška leta je preživela v Poljanah pri Podgradu. Skupaj z bratom Tonijem, sestro Olgo in njenim možem Jožetom so ponoči pobegnili čez mejo in se kot begunci skrivali v Trstu v Italiji. Tam je Zora

opravljala gospodinjska dela, dokler leta 1955 ni dobila dokumentov za odhod v Avstralijo. In to z letalom, saj se je ravno takrat ponudila to nova možnost. Brat Toni se ji je v Avstraliji, kamor je priplul z ladjo, kmalu pridružil. Na plesu je Zora spoznala Antonia in se leta 1956 poročila z njim. Kmalu se jima je rodil sin Domenico, in potem še sin John. Družina je začela živeti v Glenroyju. Leta 1964 se je na novoletni dan rodila še hčerka Marie.

Silva Kirn je uredništvu sporočila o smrti moža:

ANTON KIRN je umrl v četrtek, 15. januarja 2026, v Doutta Galla Queens Park Aged Caru v Monnee Ponds. Rodil se je 9. decembra 1936 v Kleniku pri Pivki. Od njega so se poslovili v sredo, 28. januarja 2026, v cerkvi St Mary's Catholic Church v Ascot Valeju. Po maši so ga pokopali na pokopališču Keilor.

Prosimo Vas, da pri pošiljanju
pisem za revijo Misli
upoštevate številko novega
poštnege predala,
ki je PO BOX 3200. Naslov in
drugo ostaja kot prej:

Misli

PO BOX 3200

KEW VIC 3101

Hvala za razumevanje.

Alojz in Ivana Jerič, 66 let poroke

Jože Matkovič in Lojzka Kuhar

Alojz in Marija Cvetko, 65 let poroke

Anna Gorup, 97 let

Virgilj Gomizel, 98 let

Albin in Kristina Kocjančič

Juliana Kure

Janez Kure

Volbi in Zorka Černjak

Lidija Čušin

Anton Knap

Olga Crtalič

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

ŠE ENO SVETO LETO IN SVETOLETNA CERKEV

Komaj smo se poslovili od rednega svetega leta, je papež ob 800-letnici smrti našega očeta sv. Frančiška Asiškega razglasil Frančiškovo leto kot novo jubilejno sveto leto in pripadajoče odpustke pod običajnimi pogoji

(zakramentalna spoved, evharistično obhajilo, izpoved vere in molitev po namenih svetega očeta). Odpustke lahko prejmemo v vseh cerkvah in kapelah, kjer delujemo Frančiškovi bratje in sestre, namenimo jih lahko tudi našim rajnim. Sveto leto traja od 10. januarja 2026 do 10. januarja 2027.

Naša cerkev v Merrylandsu in drugi dve slovenski cerkvi v Avstraliji so tudi svetoletne, zato se potrudimo za obisk in milosti, ki nam jih Gospod v svoji Cerkvi podarja za večjo zavezo z njim.

MED NAMI JE BILO ...

V januarju sva se s p. Simonom Petrom udeležila plenarnega sveta Slovenske frančiškanske province sv. Križa na Viču v Ljubljani in predstavila življenje in delo. Še nedavno mi je nekdo zaželel: »Še mnoga leta med nami!« in drugi: »Dobro zastopajte naše barve!« Vendar se je v tolikih letih veliko spremenilo, prvi rodovi odhajajo, naše vrste se krčijo, novi rodovi so in bodo drugačni. Tudi frančiškani bomo v naslednjih letih zaključili služenje Bogu in našim ljudem pod Južnim križem in prav tako v ZDA, ker nas primanjkuje doma v provinci. Zato smo že na provincialnih

kapitljih sprejeli odločitev, da se postopoma vrnemo pod rodni krov. P. David je odšel lani na Brezje, čez dve leti se vračam v Slovenijo jaz, in v naslednjih letih p. Simon Peter. Lahko se zgodi že prej.

Po našem sestanku sem ostal še dva tedna v Sloveniji. P. Ciril mi je takoj rekel: »Vzemi si dva tedna, da bomo več skupaj!« Res sem naredil tako – tudi letalska karta je bila kar za tisočak cenejša, kot če bi vzel samo tistih nekaj dni. Splača se potruditi. Letalo Turkish Airlines je bilo zelo hitro, kar pol ure prej smo pristali na Brniku, pet pred osmo zjutraj. Največ sem bil v samostanu v Kamniku, kjer sem pomagal s sv. mašami in spovedovanjem, saj sta p. Ciril A. Božič in p. Franci Seničar zdaj sama. Nekajkrat sem bil pri svoji sestri in družini v Kranju, p. Ciril nas je eno nedeljo tudi povabil v Kamnik, da smo bili skupaj pri sv. maši in na skupnem kosilu. Pridružil se nam je p. Stanko Rozman, v petek prej pa bratje frančiškani z Brezij.

V Šiški smo 24. 1. obhajali sv. mašo za pokojnega p. Valerijana ob 100-letnici rojstva in se srečali v Frančiškovi dvorani. Somaševanje je vodil bivši provincial p. dr. Viktor Papež. V Frančiškovi

dvorani smo si ogledali film ob 85-letnici našega očaka, dolgoletnega duhovnega očeta, in slike, ter bili veseli številnih dobrot, celo velika pizza ni manjkala. V Ljubljani sem obiskal naše bogoslovce (4) in postulante (3), v Trzinu pa grob svojih staršev. Žal vreme ni bilo ravno zimsko, lepo pa tudi ne. Iz vročine 45 stopinj Celzija v našem Sydneyju sem prišel na Brnik pri minus petih stopinjah. Sneg je po res sneženem prosincu skoraj pobralo, tudi tiste zadnje krpice na kamniškem samostanskem vrtu. Sonca kar ni hotelo biti, da bi znova doživel prijeten lesket, zimsko pravljico v sončnem sijaju. Ko sem se vračal, je deževalo na Brniku, v Istanbulu, v Kuala Lumpurju. Šele nad Avstralijo nas je pričakalo sonce.

V Merrylandsu so za svete maše poskrbeli pavlinec p. Albert Wasniowski, frančiškan p. Klaudio Milohanović, Fr Joseph Thomas in Fr Georges Tadourian, ki je vodil bogoslužje na svečnico. P. Albert, Poljak, je celo poskusil zmoliti mašno prošnjo v slovenskem jeziku, in bili ste navdušeni. Sveče je blagoslovil že pri nedeljski sv. maši, 1. 2., Fr Georges pa v ponedeljek zvečer. Hvala vsem za kar ste poskrbeli v tem času. Blagoslov sv. Blaža sem podelil pri

naslednji nedeljski maši, 8. 2., prav tako popoldne v Wollongongu. Rojaki so bili tam prav veseli tega blagoslova, saj v njihovih krajevnih župnijah marsikje nimajo blagoslova sv. Blaža, in še marsičesa drugega ne. Zame ni nič novega, toda vseeno bi morali biti domači duhovniki kdaj bolj prilagodljivi, po izkušnjah, ki si jih tudi izmenjamo na srečanjih.

Na pustno nedeljo smo se po sv. maši poveselili ob slastnih krofih, ki so jih

pripravile Olga Konda, Jožica Modrijančič in Jenny Stariha. To naše pustno veselje je tudi dobrodelno, za krofe smo zbrali 1.165 dolarjev, ki jih bomo letos po tridesetih letih namenili obnovi kapelice na našem slovenskem pokopališču. Za obnovo smo se sestali v prostorih arhiva HASA NSW naslednjo nedeljo, 22. 2. Pred leti smo izkupiček darovali hiši LjubHospic v Ljubljani za pomoč bolnim v paliativni oskrbi.

Na pepelnico smo imeli dve sveti maši, dopoldne nas je bilo 18 in zvečer 30. Melkitski kristjani začenjajo postni čas že v ponedeljek, navdušeni so pa tudi nad našim obredom pepelenja. Fr Georges je po našem bogoslužju vodil t. i. liturgijo s prej posvečenimi darovi (kruh – kvašen – in vino posvetimo pri naši sveti maši) in tudi blagoslovil pepel ter zaznamoval svoje vernike, ki se niso udeležili našega obreda. Papež Leon XIV. nas vabi, da naj se postimo – se odpovemo ostrim, neprimernim besedam, pre nagljenim sodbam, govorjenju o drugih za njihovim hrbtom. Slovenci pa kot našo popotnico tukaj dodajmo več strpnosti in več posluha drug za drugega, da bomo bolj – ljudje! Postni čas je znova priložnost, da nam spet kaj uspe.

V nedeljo, 22. 2., sem pri sv. maši blagoslovil otroke in šolske torbe. Ni nas veliko, toda Bogu hvala, da zgledi spet vlečejo. Obnovili smo krstne obljube, Fr Georges pa jim je tudi razdelil priložnostna darilca.

Zadnji četrtek v februarju, 26. 2., nas je obiskal p. Tomaž Hočevnar, frančiškan, kaplan v Novem mestu, ki je kot generalni vizitator vizitiral hrvaške frančiškane v St. John's Parku, Blacktownu in Summer Hillu. S tajnikom

hrvaške province p. Mariom Zubakom sta obiskala tudi naše cerkve. P. Tomaž je vodil četrtkovo sv. mašo in nas nagovoril pri sveti maši. Škoda, da je njun čas omejen, da bi se še kakšno nedeljo srečali veliko lažje in v večjem številu.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

KRIŽEV POT v postnem času molimo vsak četrtek ob 10.00 dopoldne in vsak petek ob 6.30 zvečer, nato je sv. maša ob 10.30 dopoldne, ob petkih pa ob 7.00 zvečer. Na 5. postno nedeljo, 22. 3., bo družinski križev pot ob 9.00 dopoldne.

PRAZNIK SV. JOŽEFA, 19. 3., je letos na četrtek. Takrat bomo ob 10.00 molili rožni venec, sv. maša pa bo ob 10.30 dopoldne. Zvečer ni sv. maše.

PRAZNIK GOSPODOVEGA OZNAJENJA, 25. 3., je v sredo. Takrat bo srečanje molitvene skupine že v sredo, na praznik, ob 10.00 rožni venec in sv. maša ob 10.30 dopoldne. V četrtek, 26. 3., svete maše ne bo, ker imam sestanek duhovniškega sveta v Wollongongu.

VELIKI TEDEN IN VELIKA NOČ 2026

NA CVETNO NEDELJO, 29. 3., bo slovesni blagoslov oljk in zelenja ob 9.30 dopoldne, nato bo sv. maša s pasijonom.

KRIZMENA SV. MAŠA bo v sredo, 1. 4., ob 7.30 zvečer v katedrali sv. Patrika v Parramatti.

VELIKI ČETRTEK, 2. 4.: Sv. maša bo že ob 5.00 popoldne in češčenje Jezusa v »ječi«.

VELIKI PETEK, 3. 4.: Obredi Gospodovega trpljenja bodo ob 3.00 popoldne. Ta dan je strogi post. Ta dan je nabirka za Cerkev v Sveti deželi. Nabirko zelo priporočam, saj so kristjani v Jezusovi domovini že zelo preizkušani, romarjev pa zaradi nedavnih novih napadov Izraela in ZDA na Iran spet ne bo.

VELIKA SOBOTA, 4. 4.: Popoldne češčenje Jezusa v Božjem grobu. Blagoslovi velikonočnih jedil bodo ob 2.00 in ob 5.00 popoldne in ob 7.00 zvečer po velikonočni vigiliji. V nedeljo pa po vseh svetih mašah na vseh treh krajih.

VELIKA NOČ, 5. 4.: vstajenska procesija in sv. maša ob 8.00 zjutraj. Po sv. maši blagoslov velikonočnih jedil.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 6. 4.: sv. maša ob 9.30 dopoldne, nato v dvorani kosilo (\$ 30) in PIRHOVA-NJE. Pripravljamo tudi SREČOLOV – RAFFLE, da bomo zbrali še kaj sredstev za obnovo kapelice na pokopališču in popravilo strehe na dvorani. Vabimo Vas, da pripravite in prinesete dobrotke.

VELIKONOČNO VOŠČILO

»Kristus je vstal, Kristus je vstal! Vstanimo tudi mi! Iz greha in strasti z Božjo močjo! Sveta velika noč bodi nam vsem v pomoč! Aleluja, Aleluja, Aleluja!« (Filip Terčelj)

Vstali Gospod prihaja k nam, da gremo res za njim kot velikonočni kristjani. Odprimo mu in odgovorimo na njegovo povabilo.

Tončka Stariha z družino

Veselo VELIKO NOČ Vam voščimo p. Darko in rojaki

TONČKA STARIHA JE PRAZNOVALA 90 LET

»Vrlo ženo, kdo jo najde?« (Prg 31, 10) Tako bi lahko zdaj rekli za našo Tončko Stariha, rojeno Ivanetič, iz semiške fare, ki je v nedeljo, 18. januarja 2026, obdana z domačimi in prijatelji iz naše slovenske sredine obeležila svoj življenjski jubilej. Naša sv. maša pri Sv. Rafaelu je naša skupna zahvala Gospodu in spodbuda za velikodušno služenje.

Draga Tončka, naj Gospod, ki vidi v vsako srce, povrne Vašo dobroto in Vas naprej blagoslavlja v novem desetletju!

TEJA BAVČAR – 90 LET

Teja – Doroteja Bavčar, rojena Brecelj, iz Ajdovščine, je tri tedne za Tončko prav tako vstopila v novo desetletje, svoj 90. rojstni dan in god je praznovala 6. februarja 2026.

Draga Teja, naj Gospod blagoslavlja Vašo dobroto in zvestobo, molitev in

Teja in Ivo Bavčar

našo povezanost, voščimo pa tudi obema z možem Ivom za 65. obletnico poroke, ki sta jo praznovala ob novem letu!

WOLLONGONG – FIGTREE – HRVAŠKA CERKEV MARIJE KRALJICE

V marcu je sv. maša redno 2. nedeljo, 8. 3., ob 5.00 popoldne.

Krizmena sv. maša bo v torek, 31. 3., ob 7.00 zvečer v katedrali sv. Frančiška Ksaverija v Wollongongu.

V aprilu bo sv. maša samo na veliko noč, 5. 4., ob 12.00 (opoldne) in blagoslov velikonočnih jedil. Na belo nedeljo, 12. 4., sv. maše ne bo!

Od maja do septembra pa bodo sv. maše ob 4.00 popoldne.

Nabirka za Sveto deželo bo na veliko noč pri sv. maši, ker na cvetno nedeljo in veliki petek nimamo več bogoslužij.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

V marcu bo sv. maša redno 3. nedeljo, 15. 3., ob 6.00 zvečer. Naslednji dan bom obiskal in obhajal bolne in starejše pred velikonočnimi prazniki.

V aprilu bo sv. maša na veliko noč, 5. 4., ob 6.00 zvečer, in blagoslov velikonočnih jedil.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

Velikonočna sv. maša bo na belo nedeljo, 12. 4., ob 11.00 dopoldne v naši kapelici Marije Pomagaj v Marian Valley. Takrat nas bo obiskal veleposlanik Republike Slovenije Marko Ham. Po sv. maši se odpeljemo na kosilo na Mt. Tamborine, kjer bomo imeli sestanek in srečanje z veleposlanikom. Svojo udeležbo sporočite predsedniku g. Jožku Maverju, m. 0414 787 664. Če bo kakšna sprememba, se obvestimo.

PRVO SV. OBHAJILO

ZOJA DRAKSLER, hči Andreja in Andreje, r. Kerševan, je prejela prvo sv. obhajilo pri naši slovenski nedeljski sv. maši v Canberri – Garranu, v cerkvi sv. Petra in Pavla v nedeljo, 15. 2. 2026. Naši prvoobhajanki in družini iskreno čestitamo!

NAŠI POKOJNI

IDA MIGLIACCI, rojena NADOH, je umrla v bolnišnici Taree na božič, 25. 12. 2025. Luč sveta je zagledala 26. 5. 1941 v Misličah v župniji Vreme pri Divači. Po poklicu je bila čistilka, poročena je bila s Carlom Migliaccijem, ki je že pokojni. Ida zapušča hčer Eve z možem Kenom, vnuke Jenno, Haydena in Samantho. Čeprav je živela daleč, je bila povezana z našimi rojaki, nekaterim je bila tudi botra. Pogrebno sv. mašo je daroval Fr Greg Barker v sredo, 14. 1. 2026, v župnijski cerkvi Jezusovega Imena v Forsterju, NSW. Naslednji dan, 15. 1., smo pokojno Ido položili v grob na starem slovenskem pokopališču v Rookwoodu, kjer sem pogrebni obred vodil p. Darko.

KRISTINA ROLIH je nepričakovano umrla 1. 1. 2026 v Carlingfordu, NSW. Rodila se je 31. 5. 1982 v Melbourne staršema Rudolfu in Sylvii, rojeni Karbič. Kristina je študirala filmsko in medijsko vzgojo in dosegla British Degree. Bila je nadarjena, ustvarjalna. Žal pa ji je ponagajalo zdravje in tudi druge okoliščine niso bile lahke. Kristina poleg staršev Rudija in Sylvie zapušča sina Tomaža, nono Lidijo Jeraj in družino, brata Petra z ženo Ember, nečakinjo Skye in nečaka Archerja. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v petek, 16. 1. Nato je bila pokojnica upepeljena.

KATARINA MENIČ, rojena CENČIČ, je umrla 24. 1. 2026 v Merrylandsu. Rodila se je 22. 11. 1930 v Borjani, v kmečki družini. Pri devetnajstih letih je spoznala svojega življenjskega so-

potnika Janka – Ivana Meniča. Skupaj sta emigrirala v Italijo, se leta 1950 tam poročila in prišla naslednje leto v Avstralijo, v Melbourne, od tam pa v Bonegillo. Avgusta 1962 sta posvojila Leeanne. Leta 1964 sta kupila farmo v kraju Scone, NSW. Po šestih letih se je družina preselila v Merrylands. Takrat so p. Valerijan in slovenski rojaki začeli graditi našo cerkev sv. Rafaela. Tudi Janko in Kati sta pomagala pri gradnji naše cerkve in žive slovenske skupnosti – žive Cerkve, pri raznih delih, bila naša dobrotnika in zvesta obiskovalca naše Božje službe in prireditvev. Kati je bila dejavna v molitveni skupini Srca Jezusovega, rada je brala berila in prošnje pri svetih mašah. Ko zadnje mesece ni mogla več v cerkev, je mesečno prejemala sv. obhajilo na domu in se živo zanimala za naše občestvo pri Sv. Rafaelu, za tega ali onega rojaka, za molitveno skupino. V molitvi smo bili povezani. Kati zapušča hčerko Leanne z možem Tedom, vnuka Bryceja, pravnuke Jacksona, Maisona in Kirro. Mož Janko je umrl leta 2010. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v ponedeljek, 9. 2. 2026. Po pogrebnih molitvah v kapeli Mother of Mercy v Rookwoodu je bila pokojnica upepeljena.

FRANČIŠKA – FRANCKA MRAMOR, rojena FLAJNIK, je umrla v sredo, 4. 2. 2026 zgodaj zjutraj v domu starejših Alkira Gardens v Mirandi, NSW. Rodila se je 4. 5. 1933 v Perudini v župniji Vinica v Beli krajini kot peta od šestih deklet. V letih po vojni so tri sestre odšle, kakor mnogi naši ljudje, poiskati boljši kos kruha. Sestra Marica je šla že leta 1936 v Ljubljano, kjer se je izu-

čila za kuharico, leta 1958 pa poletela z letalom iz Beograda v Sydney. Marici in svaku Juriju sta sledili »čez veliko lužo«¹ Francka in Danica. Francka se je vkrcala na ladjo Oceana v Trstu leta 1959. Svak Jurij ji je priskrbel zaposlitev. Francka je na plesu v Three Swallows klubu v Bankstownu kmalu spoznala svojega življenjskega sopotnika Franca Mramorja. Dne 18. 4. 1960 sta se poročila v cerkvi sv. Frančiška Asiškega v Paddingtonu, obred je vodil p. Bernard Ambrožič. Rodili so se jima trije sinovi. Vsi družinski člani so si zelo pomagali med seboj in bili dejavni v naši slovenski cerkvi sv. Rafaela, nam pomagali pri raznih delih in prireditvah, sinovi so bili ministranti, starejši, Franci, je tudi glasbenik. Družino je zelo prizadela smrt sina Johnyja, ki je leta 1983 komaj 17-leten utonil pri kopanju. Franc in Francka sta, dokler sta mogla, vsako nedeljo prihajala v naš Merrylands, zadnja leta pa sem ju p. Darko obiskoval, obhajal in mazilil v domu počitka. Francka zapušča moža Franca, sina Francija z ženo Sandro, sina Davida z ženo Sonjo, vnuke Leona, Michaela, Gabriello in Raphaela. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v kapeli Srca Jezusovega v Rookwoodu in jo pospremili na staro slovensko pokopališče.

JOSIP CAR je umrl 10. 2. 2026 popoldne v domu Whiddon Eastern Park Nursing Home, Glenfield, NSW. Rodil se je 4. 8. 1936 v Gričah na Hrvaškem v župniji Lipnik, nedaleč od slovenske meje in reke Kolpe. V družini je bilo pet otrok. Po poklicu je bil mizar. Leta 1965 sta se v Ljubljani pri Sv. Jakobu poročila s Kristino Kuhelj iz Žužemberka. V

Avstralijo je prišel februarja 1969, še z ladjo, družina pa naslednje leto junija z letalom. Jože je veliko pomagal na Slovenskem društvu in bil član odbora – še na starem društvu na hribu, in tudi potem, ko so gradili nov društveni dom. Prav tako sta oba z ženo Kristino rada pomagala v naši cerkvi in misijonu v Merrylandsu. Zadnja leta je bival v domu starejših in redno prejemal zakramente. Josip zapušča ženo Kristino, sina Joeja z ženo Nino, sina Maria z ženo Julie, vnuke Seba, Finleyja, Zoe, Daniela, Leah in Adama, sestro Anko in družino v Avstraliji, sestro Ljubico in družino na Hrvaškem, in brata Miha v Sloveniji. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v torek, 17. 2. 2026, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na starem slovenskem pokopališču v Rookwoodu.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

SPOMENIK SLOVENSKIH ROK – Ulverstone Shrine of Remembrance

Ko je televizijska hiša ABC na YouTubeu predstavila spomenik Ulverstone Shrine of Remembrance, sem začutil dolžnost, da zgodbo o tem izjemnem delu slovenskih povojnih priseljencev posredujem naprej. Spomenik ni le arhitekturna posebnost Tasmanije, ampak tudi pričevanje o vztrajnosti, znanju in požrtvovalnosti mladih Slovencev, ki so po vojni iskali nov dom. Zato sem se odločil, da ga obiščem, fotografiram in zberem podatke o njegovem nastanku.

Prvi vtis

Že pred mestom Ulverstone sem na avtocestni tabli opazil podobo spomenika, ki je postal prepoznavni simbol mesta. Ko sem se mu bližal, je v daljavi izstopal 23 metrov visok vrh obelisk in me vodil do središča krožišča med ulicami Risby Street, Alexandra Road in Reibey Street. Tukaj od leta 1924 v spomin na padle v obeh svetovnih vojnah potekajo slovesnosti za Anzac Day.

Spomenik združuje tri elemente: spomin, prometno ureditev in javno uro. V njegovem središču je vključen tudi starejši spomenik iz prve svetovne vojne.

Arhitekt Cvetko Mejač

Cvetko Mejač je leta 1953 pripravil načrt in leseni model spomenika ter ga predstavil občinskemu odboru. Ponudbo so sprejeli 3. avgusta 1953 za 5.831 funtov – 11.600 avstralskih dolarjev.

Mejač se je rodil v Kamniku. Študiral je v Beogradu, Firencah, Münchnu in Melbourneu. V Avstralijo je prišel leta 1950 in se hitro uveljavil kot arhitekt. V Ulverstonu je zasnoval tudi prostore šole Convent School. Sodeloval je na natečaju za novo stavbo parlamenta v Canberri. Za slovensko skupnost v Queenslandu je brezplačno pripravil načrte za spomenik žrtvam druge svetovne vojne in za Slovenski dom v Cornubii. Bil je tudi slikar in kipar; za cerkev sv. Rafaela je izdelal 15 postaj križevega pota.

Umrl je leta 1992 na Bribie Islandu.

Gradnja spomenika in graditelji

Cvetko Mejač je vodil podjetje Artizan. Pri gradnji so sodelovali: Jernej Bajželj (Stražišče pri Kranju), Rudi Zimič (Stražišče pri Kranju), John McNeil in po en italijanski, ukrajinski in nizozemski delavec. Danes je živ samo še Jernej Bajželj.

Za temelje in tri stebre so porabili 253 m³ betona in 28 ton železa. Temelje so kopali ročno, s krampom in lopato, štiri metre globoko in pet metrov široko. Za temelje so porabili 118 m³ betona. Vse so mešali ročno z mešalcem.

Sprva so lokalni prebivalci dvomili o projektu in se nad njim zmrdovali, kasneje pa so ga odkrito občudovali kot slovensko umetniško delo.

Spomenik je 1. februarja 1954 odprl premier Tasmanije, g. Cosgrove.

Simbolika

Trije stebri predstavljajo tri avstralske vojaške sile: kopensko vojsko, mornarico in letalstvo. Povezani so z verigo, ki simbolizira povezanost in moč. Na vrhu stoji štiristranska ura, sinhronizirana s

satelitom. Ponoči svetilka na vrhu sveti kot simbolni plamen v spomin padlim. Podlaga spomenika je oblikovana kot rdeči obris Tasmanije.

Muzej HIVE in srečanje z Jernejem Bajžljem

V bližnjem HIVE muzeju hranijo dokumente, fotografije in video o nastajanju tega spomenika, ki so mi jih posredovali. V videu nastopa Jernej Bajželj, ki s ponosom pripoveduje o gradnji. Obiskal sem ga tudi osebno v domu ostarelih v Penguinu, skupaj z mojim sinom Edvardom in Karen. Njegove pripovedi o težkem delu in prijateljstvu med slovenskimi delavci so dragocen del zgodovine. Srečanje z Jernejem je bilo posebno doživetje. Obiska je bil vesel. Povedal sem mu, da so tudi bralci *Misli* obveščeni o njihovi uspešni gradnji spomenika. Izročil sem mu fotokopijo članka iz *Misli*. Z veseljem ga je stisnil k sebi. Še vedno je bistrega uma. Spraševal sem ga o mnogih stvareh. O slovenskem društvu v Tasmaniji, ki so ga zaradi premalo aktivnih članov kmalu zaprli. Spraševal sem

na delo v Afriko. Ponosen je na spomenik, in je velikokrat poudaril, da še vedno trdno stoji. Vesel je, da je edini, ki je s Kodakovim fotoaparatom spremljal delo. Hvaležen je hčerki, ki skrbi zanj, saj mu je tudi žena že umrla.

Ulverstone Shrine of Remembrance ni le arhitekturni dosežek. Je spomenik mladim slovenskim beguncem, ki so po vojni s svojim znanjem in delom Avstraliji pustili trajen pečat. Njihova zgodba je del širše zgodovine slovenske emigracije, ki si zasluži, da jo ohranimo in pripovedujemo naprej.

VAŠI DAROVI

ZA BERNARDOV SKLAD: 1000 \$: Frank Valenčič. **100 \$:** Emilia Tomažič. **80 \$:** Ivanka Juriševič, Juliana Košir. **70 \$:** N/N. **60 \$:** Anna Glivar, Hilda Leščešen. **50 \$:** Mario in Kristina Marsič, Isabella Bukarica. **40 \$:** Alojz Kastelic, Rafael Koren, K. in D. Gerzina, Josephine Twrdy, Frank Sirc, Emma Iskra, Maria Belavic, Dragica Kalc, A. in M. Hren, Franjo in Vida Kravos, Janez Albrecht, Ivanka Žabkar, Alex in Lydia Bratina, Frank in Romana Žetko, Vlado in Milka Kutin, Anton Knap, Vinko Lunder, Marjan Perič, Lojze in Anica Markič, Lidija Čušin, Kristina Bauer, Jadranka Rutar, Mira Smrdel, Alojz in Jožefa Ličen, Željko in Sylvia Rob, Majda Skubla, Silva Krčmar, Frank in Štefka Hudina, Ivan Majcen, Nino Ivan in Bruna Burlovič, Andrew Potočnik, Olga Verko, Ivanka Tomšič, Zofija Anzelc. **30 \$:** Marija Kerec, Ana Horvat, Afra Trebše, Janez in Marija Rotar, Tony Mertik. **20 \$:** Jerica Grželj, Ivan Košak, Justina Miklavec, Ivan Deželek, Alojz Papež, Jože Konda, Pavla Kalister, Irena Majda Ludvik, Toni Zrimšek, Milka Brožič, Rajko in Doris Grlj, Angela Šuštar, Frank Koprivec, Marija Valenčič, Frank Tomažič, Ivan Skrajnar, Marija Kromar. **10 \$:** Janez in Marta Kohek, Peter in Marija Bole, John in Fanica Marinič, Norma Ivančič, Silva Trček, Frank Plut, Martin Šuštar, Olga Brne, Gabrijela Burgar, Tilka Lenko, Rozi Urdih, Štefan in Ana Maria Cek, Juliana Erzetič, Melita Zupan, Ivan Koroša, Tone Resnik, Frank Novak. **ZA P. PEDRA OPEKO: 500 \$:** N/N.

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au
Piše: Peter Krobe

PRIZNANJE

V sredo, 25. februarja 2026, je Lojze Magajna sprejel priznanje, ki ga je avstralska vlada podelila njegovi zdaj že pokojni ženi Marti Magajna. Priznanje za njeno dolgoletno delo v slovenski skupnosti in še posebej pri Klubu Triglav. *Medal of the Order of Australia* sta mu podelila Mayor of Fairfield Frank Carbone in Dai Lee, Member of the Australian House of Representatives.

Ta svečani dogodek je bil zaznamovan s spoštovanjem in obenem z žalostjo, ker ga Marta žal ni dočakala. Prehitro in prezgodaj se je poslovila s tega sveta. Po

Peter Krobe, Frank Carbone, Lojze Magajna, Dai Lee in Ivana Krobe

formalnem prejemu priznanja je stekel pogovor o njenem delovanju v slovenski skupnosti. Obudili smo spomine o njej in njenem nepristranskem delovanju v skupnosti, saj Marta ni poznala meja, bila je enaka do vseh ljudi dobre volje. Vse življenje je bila predana hčerka stare domovine in ponosna Avstralka.

Lojze je med drugim povedal, kako vesela in ponosna bi bila za podeljeno priznanje, ne samo od avstralske vlade, ampak tudi od slovenske in avstralske skupnosti, še posebej od tistih, ki so Marto osebno poznali in z njo s skupnimi močmi sodelovali vse od leta 1972, ko se je včlanila v Klub Triglav. Za njeno skrb, neprecenljivo delo in zvestobo so ji člani Kluba že pred leti podelili *Honorable life Membership* (častno doživljenjsko članstvo), katerega je bila prav tako vesela in ponosna, da ga je prejela.

PRAZNOVANJE MEDNARODNEGA DNEVA ŽENA

Tradicionalnega praznovanja mednarodnega praznika dneva žena v nedeljo, 8. marca 2026, se je udeležilo večje število članov in prijateljev, ki so obeležili pomemben praznik, posvečen vsem ženam sveta. Ob njihovem prazničnem dnevu se družba pokloni in zahvali za vse, kar predstavljajo v družinskem, družbenem,

socialnem in svetovnem okolju. Danes skoraj ni demokratične družbe ali države, kjer ne bi bile na vodilnih položajih ženske, vse do predsedniškega položaja, ki modro, spoštljivo, marljivo in delovno opravljajo svoje poslanstvo.

Tudi tokrat v Klubu Triglav ni bilo nič drugače. Na vratih so ženske prejele rdeč nagelj, tradicionalni simbol spoštovanja, priznanja in zahvale za vse dobre stvari, ki jih srčno delijo z vsemi in povsod. V dvorani, ki je bila tokrat skoraj premajhna, je bilo vzdušje neprimerljivo drugačno – svečano, prijetno, domače. Od vsepovsod je bilo slišati čestitke: »Srečen dan žena – Happy Women's Day.« Stiki rok, prijazne besede, objemi svojcev in prijateljev so se kar vrstili. Zares je bil izjemen dan. Višek prireditve je bil govor njegove ekscelence, ambasadorja Republike Slovenije Marka Hama, in govor predsednice HASE Olge Lah.

Po uradnem delu prireditve je za popoldansko dobro voljo in ples zaigral ansambel Alpine Echos Stefana Serneka ml.

GOVOR VELEPOS LANIKA MARKA HAMA

»Spoštovane dame, spoštovani gospodje, članice in člani kluba Triglav Mounties, draga slovenska skupnost v Sydneyju in njeni prijatelji.

Danes se zbiramo ob dnevu žena – dnevu, ki ni nastal zato, da bi si čestitali za popolnost sveta, ampak zato, da se iskreno zazremo v resničnost. Ta resničnost je pogosto lepa, pogosto navdihujoča, a žal tudi pogosto boleča.

1. Temna plat moči in vpliva

V zadnjih letih smo videli, kako globoko lahko seže zloraba moči. Primeri, ki so prišli na dan v povezavi z Jeffreyjem Epsteinom, niso le škandali slavnih. So opomin, da tudi v najbolj razvitih družbah obstajajo sistemi, ki dovoljujejo, da so ženske – pogosto najranljivejše – izkoriščane, utišane ali kupljene kot predmet. To ni politična tema. To je človeška tema. In prav je, da nas zaboli, ko o tem govorimo.

2. Razlike v svetu, ki jih ne smemo spregledati

Ko živimo v Avstraliji ali Sloveniji, se nam marsikaj zdi samoumevno: izobraževanje, delo, svoboda gibanja, svoboda izražanja. A v nekaterih delih sveta ženske še vedno ne smejo pokazati niti las, ne smejo se izobraževati, ne smejo odločati o svojem življenju. Na dan žena se ne primerjamo zato, da bi se počutili boljše – ampak zato, da se zavedamo, kako dragocena je svoboda in kako krhka je lahko.

3. Izzivi sodobnosti: objektivizacija, nerealni ideali, pornografija in resničnostni šovi

Tudi v svobodnih družbah se ženske soočajo z drugimi oblikami pritiska. Družbena omrežja ustvarjajo svet, v katerem je vrednost ženske pogosto merjena v všečkih, filtrih in nerealnih standardih lepote. To ni napredek. To je nova oblika ujetosti – tiha, bleščeča, a zelo učinkovita.

K temu pritisku prispeva tudi vpliv pornografije, ki pogosto prikazuje ženske kot predmet, ne kot osebo, in normalizira ponižujoče vedenje. To vpliva na to, kako mladi razumejo intimnost, spoštovanje, meje in odnose.

A pritisk ne prihaja le z interneta. Prihaja tudi iz resničnostnih šovov, ki jih spremljajo milijoni. Nedavno smo videli primer, ko je udeleženec priljubljenega resničnostnega šova izjavil, da želi žensko, ki bo 'poslušna kot pes'. To ni zabava.

To je normalizacija nadzora, poniževanja in ideje, da je ženska manj vredna. Prav je, da to jasno in glasno zavrnamo.

V zadnjih letih pa opazamo še nekaj, kar nas mora resno skrbeti: porast mizoginije med delom mlajših moških. Številni strokovnjaki opozarjajo, da družbena omrežja, algoritmi in vplivneži, ki promovirajo nadzor in poniževanje žensk, oblikujejo generacijo fantov, ki odrašča z izkrivljenimi predstavami o odnosih. To ni njihova krivda — to je posledica nedosledne vzgoje, pomanjkanja pogovorov o spoštovanju in čustveni pismenosti, ter sveta, ki mladim ponuja hitre, a nevarne odgovore. Prav zato je naša naloga, da fantom in dekletom pokažemo drugačen model: model enakosti, odgovornosti in spoštovanja.

4. Trgovina z ljudmi in moderno suženjstvo

Ob dnevu žena ne moremo mimo ene najtemnejših resnic sodobnega sveta: trgovine z ljudmi. Mednarodne organizacije opozarjajo, da so večina žrtev ženske in dekleta, ujete v prisilno delo, prisilne poroke ali spolno izkoriščanje.

To ni zgodba iz preteklosti. To je moderno suženjstvo, ki se dogaja danes – v Evropi, v Aziji, v Ameriki in tudi v Avstraliji. Tudi tukaj so oblasti potrdile primere prisilnega dela, prisilnih porok in izkoriščanja migrantk. Dogaja se v tišini, v senci, pogosto neopaženo. In dokler obstaja ena sama ženska, ki je prodana ali v kaj prisiljena, naš boj za enakost ni končan.

5. Ponosni na dosežke – doma in v tujini

Kljub vsem izzivom pa imamo tudi razloge za ponos.

V Avstraliji je generalna guvernerka ženska. V Sloveniji je predsednica države ženska. Obe državi imata ženski na položaju zunanje ministrice – Tanjo Fajon in Penny Wong. To niso politične točke, to so simboli, da se prostor odločanja odpira širše in bolj pravično.

Dolga desetletja so bili v politiki skoraj izključno moški. A to se spreminja, saj Evropa v ključnem trenutku zgodovine doživlja vzpon ženskega vodstva. V institucijah Evropske unije tri najvišje položaje zasedajo ženske, med njimi Ursula von der Leyen, prav tako pa ženske vodijo države, kot so Italija, Irska, Bolgarija in Slovenija.

In med vsemi temi zgodbami gre izpostaviti verjetno najbolj prepoznavno Avstralko slovenskega porekla – Tanyo Pliberšek. Ne le kot ministrico, ampak kot eno najglasnejših zagovornic pravic žensk v državi.

6. Kaj lahko naredimo mi?

Dan žena ni dan, ko čakamo, da svet postane boljši. Je dan, ko se vprašamo, kaj lahko naredimo sami: da spoštujemo ženske v svojem življenju, da poslušamo, ko govorijo o težavah, da se odzovemo, ko vidimo krivico, da vzgajamo sinove in hčere v duhu enakosti, spoštovanja in odgovornosti.

Zaključek

Dan žena ni praznik popolnosti, ampak praznik poguma. Poguma žensk, ki so se borile pred nami, in poguma, ki ga potrebujemo danes – moški in ženske – da ustvarimo svet, kjer je dostojanstvo vsake osebe nedotakljivo.

Ob tem pa ne smemo pozabiti na nekaj, kar je za našo skupnost v Avstraliji izjemno dragoceno: na nešteto ur prostovoljnega dela, ki so ga skozi desetletja opravile ženske v slovenskih klubih in organizacijah, tudi v Sydneyju: v klubih, kot sta Triglav in SDS, v organizacijah, kot sta HASA in Slovensko-avstralska gospodarska zbornica, ter v medijih, kot je bil slovenki radijski program na SBS in zdaj radio VOSA, so prav ženske pogosto tiste, ki držijo skupnost skupaj – s svojim časom, znanjem, energijo in srčnostjo.

Brez njihovega dela bi bila slovenska skupnost v Avstraliji manj povezana, manj živa in manj vidna. Zato je današnji dan tudi priložnost, da se zahvalimo vsem ženskam, ki so desetletja gradile mostove med Slovenijo in Avstralijo, med generacijami, med družinami in med kulturami.«

GOVOR OLGE LAH

It's wonderful to gather as a community to celebrate International Women's Day. Thank you to Mounties Triglav for the opportunity.

Today we honour the women who are the heartbeat of our community. The organisers, the carers, the volunteers, the leaders.

Women in our community wear many hats. Sometimes all at once. We are planners, peacekeepers, chauffeurs, cooks, counsellors — and occasionally miracle workers. If multitasking were an Olympic sport, I have no doubt many women here would bring home gold medals.

But beyond the humour lies a deeper truth. So much of what women do is done quietly — without fanfare, without headlines — yet it holds families together, strengthens friendships, and builds communities like ours.

Let's shine a light on two particular women whose contributions to our Slovenian community are well known.

Our dearly departed Martha Magajna, and here with us today, Michelle Šusteršič, both who were recently awarded The Order Of Australia medal.

Both of these remarkable women wore many hats, and wore them with grace, strength, and dedication. Their valuable work — often behind the scenes — supported and enriched our community in countless ways. Through their commitment, generosity, and leadership, they strengthened our cultural ties and ensured our traditions were preserved and celebrated. We honour Martha's legacy with gratitude, and we thank Michelle for the living example she continues to be among us.

International Women's Day is not just about celebrating achievements on the world stage. It's about recognising the everyday strength we see right here in our community — in acts of kindness, resilience in difficult times, and the courage to keep going when things are not easy.

As a community, we can continue to: encourage leadership, support one another, mentor younger women and girls, stand together when challenges arise, and celebrate loudly — because sometimes women are so busy doing everything else, they forget to celebrate themselves.

To every woman in our community: Thank you for your strength, for your humour, for your wisdom, for your compassion. Our community is richer because of you.

»Every woman's success should be an inspiration to another. We are the strongest when we cheer each other on.«

May we continue to stand up, support one another, and lift each other higher.

»Naj ženske še naprej svetijo kot luč naše skupnosti.«

Happy International Women's Day to you all!

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Lepo je biti star

Sedim na verandi in prebiram knjige. Prišle so prijateljice. Veter je prijetno osvežujoč, nikamor se mi ne mudi. Nikoli v življenju mi ni bilo tako lepo, ker nikdar nisem imela časa poslušati zanimivih zgodb svojih bližnjih. Poslušala sem, a nisem slišala, ker sem v sebi že imela odgovore, mnenja in ocene o ljudeh. Ni bilo časa, da bi preverila svoja mišljenja in znanje. Ni bilo časa.

Ko grem v trgovino, srečam svojo šepavo, stokajočo generacijo in poklepetamo. Vsi se naslanjamo na nakupovalni voziček, da je hoja kot varna telovadba, ko med policami iščemo dobrote. Nič zato, če smo počasni, saj nas nihče ne čaka. Smo brez skrbi in brez strahu. Ko si zaželimo lep dan, so pozabljene zamere in nepremišljene besede.

Vračam se domov

Previdno stopam, ko iščem pot domov. Hvaležna sem p. Darku in p. Simonu Petru, da potujeta z nami. Kot božja poslanca sta dragocen dar nam, ki zdaj potujemo sami. Prijatelji so vedno bolj daleč. Še vedno slišim stopinje in besede sopotnikov: Miriam, Helena, Romana, Jožica, Danica, Mihelca, Marija in Mirko potujejo v isto smer. Franc in Majda, Karl in Tone so začasno utihnili, a še vedno vem, da potujemo skupaj. Pišem, da ne pozabim slovenščine, ker je pot domov slovenska.

Gledam novice in poslušam govore voditeljev, ki se borijo za mir. Stiskajo si roke v pozdrav in se objemajo, da bi v nas vzbudili občutek ljubezni in varnosti. Potrebujemo prijazen dotik prijateljev, da nas je manj strah prihodnosti. Spomnim se naukov iz preteklosti. Ko sem v šestdesetih letih prejšnjega stoletja postala

mama, so nas učili, da se mora otrok čimprej navaditi na red in da crkljanje ta red pokvari. Daj mu jesti, preobleci ga in pusti samega v postelji. Če joka, ga ne vzemi v naročje, ker se bo na to navadil in bo pogostejše jokati. Vedno sem ubogala in zdaj mi je žal, da otrok nisem več pestovala. Hotela sem biti moderna. Bog nam je dal navodila za na pot in edino ta so trajna. Vsako živo bitje ščiti svoje potomce.

Radodarni in skopuški

»Čudno se mi zdi, da so revni ljudje veliko radodarnější od bogatih,« je rekel Peter v knjižnem krožku.

»Ni čudno,« ga popravi Jana. »Ne moreš biti bogat in radodaren.«

»Bogati mislijo, da so radodarni, če sploh govorijo s teboj,« pravi Peter.

»Moja prijateljica Julija je izredno radodarna s kritiko. Za vsakega ima seznam napak in grehov, sebe pa vedno samo hvali,« poroča Carol.

Od Julije ne bi dobil niti kaplje vode, pa če bi umiral od žeje. Ona bi ti povedala, kako in kje si najdeš vodo. Ona vse ve. Ona ima vedno čas za pogovor o drugih grešnikih.

»Najdragocenejši dar prijatelja je čas. Čas s prijatelji je kot zdravje,« pove Carol.

»Jaz sem hvaležna, če se me ljudje sploh spomnijo,« zaključi Helena.

Ne poznam več tega sveta

Nekje sem brala: Bog nas obvaruj zanimivih časov. Nemirna sem in ne morem spati. Gledam YouTube in televizijo, poslušam ljudi in berem novice. Ne bi rada kaj zamudila.

Danica je odšla v Slovenijo na počitnice. Pogovarjali sva se po Viberju. Mirna in nasmejana sedi na vrtu.

»Kaj te ni strah?« jo vprašam.

»Zakaj bi me bilo strah?« pravi.

»Evropa se pripravlja na vojno,« jo obvestim.

»Nič se ne bojim, ker je Jezus vedno z menoj.«

Kaj naj ji odgovorim?

Spomnim se zgodbe o Jezusovih prijateljih, ki so bili v čolnu na jezeru. Jezus je zaspal. Bilo jih je strah, ker jim je vihar potapljal čoln. Poklicali so Jezusa in on je pomiril vihar. »Kako ste maloverni,« je rekel.

»Vera je dar,« je rekla mama. Danica ima ta dar in ni je strah, čeprav se svet trese od strahu pred vojno.

»Pustite otroke k meni, ker njihovo je nebeško kraljestvo,« je rekel Jezus. Otroška vera res ponuja varnost, zaupanje in upanje.

Zdravstvo

Medicina je tako napredovala, da ni zdaj nihče več zdrav. Vsak ima diagnozo za to kar dela, misli in čuti. Včasih so bili različni ljudje primerni za različna dela in so našli svoj prostor v mozaiku življenja. Eni so bili hitri, drugi počasni, eni so bili površni in drugi natančni, eni močni in drugi šibki, eni občutljivi in drugi s trdo kožo. Danes so ljudje večinoma označeni z akronimi ADHD (motnja pozornosti s hiperaktivnostjo), OCD (obsesivno kompulzivna motnja) in podobno. Tudi avtizma je ogromno. Diagnozo lahko dobite s kliničnim testom. Zdravniki razlagajo, da so včasih rekli, da so nekateri otroci nemirni in hitri, zdaj pa imajo za to tablete. Tudi za motnjo obsesivnega ponavljanja obstajajo tablete. Če ne pomagajo, dobiš druge.

Vse življenje se učimo

Življenje je neskončno zanimivo in z vsakim korakom smo korak bližje znanju – spoznanju. Vedno sem se rada učila. Nekateri lekcije niso bile ravno prijetne, a mi zdaj pridejo prav.

Moja dolgoletna prijateljica Marie pravi, da bi rada umrla. Že dolga leta jemlje tablete proti depresiji, vendar ji vse manj pomagajo. Čuti se fizično nemočno in nesposobno, da bi normalno delovala. Še dobro, da sem naredila hiter praktični tečaj psihiatrije, ko sem bila stara 25 let.

Po mali operaciji sem dobila zastrupitev krvi – sepsa. V hudih bolečinah sem ležala v bolnici. Po veliki operaciji sem prišla domov in tudi želela umreti.

Obiskala sem svojega zdravnika in poslal me je k psihiatru. Sedela sem v njegovi pisarni, mu pripovedovala svojo zgodbo in s solzami močila njegovo mizo. Nič ni govoril. Ko sem končala, je samo mirno rekel: »To je naravna duševna reakcija

na velike spremembe v telesu. Te tablete vzameš zjutraj in te zvečer. Čez nekaj tednov boš spet vesela.«

Spet sem šla k svojemu zdravniku, ki me je vprašal: »Se spomniš tistega človeka, ki je ponoči pred operacijo sedel ob tvoji postelji?«

Vem, da je neki moški sedel ob postelji in mi vlažil suhe ustnice; gobico je pomakal v vodo in mi z njo umival obraz, ko sem čakala na injekcijo morfija. »Ta moški je bil moj prijatelj duhovnik in jaz sem ga poslal k tebi,« je povedal moj stari zdravnik. »Isti dan kot ti je imel operacijo možganskega tumorja. Ni je preživel. Vsi smo pričakovali, da boš tudi ti umrla.«

Nikdar več si nisem želela umreti. Zdi se mi, da so me pozdravile psihiatrove besede: »To je naravna duševna reakcija na velike spremembe v telesu.«

Življenje je tako čudovito in zanimivo, da bi hotela živeti večno.

Opravičilo

»Ti za vsakogar vedno najdeš opravičilo,« me je obdolžil Tone.

»Zdi se mi, da se za vse najde vzrok,« se branim.

»Ti si tista mlačna voda, ki nikogar ne ogreje ali ohladi,« vztraja Tone.

»Kaj ni zadosti vročih prepričanj in enostranskih ocen?« se opravičujem.

»Kam pa pridemo, če bi vsi kimali, kot ti.«

Mediji živijo od škandalov in nesporazumov in trenutno imajo dosti snovi brez mojih problemov. Res sem srečna, da nisem kraljica in da nisem nikdar bila tako javno izpostavljena, kot so zdaj člani kraljeve družine. Se mi zdi, da smo vsi veseli, da naših grehov nihče ne vidi. Seveda se sami pred sabo ne moremo skriti. Imamo pa priložnost, da pokažemo razumevanje in nudimo odpuščanje grešnikom.

Judje

»Tudi jaz bi šla protestirat proti Hercogu,« nam pove Barbara v knjižnem krožku. »V Avstralijo je prišel netit prepir in za slovo naročil Judom, naj bodo vedno ponosni na svoj sionizem.«

»Kaj je sionizem?« vpraša Tončka.

»Judi so na oblasti v Ameriki in Trump je zdaj vladar sveta,« se je antisemitom pridružil Lui.

»Rothschildi in Epstein in Zelenski,« pomaga Helena.

»Izraelski predsednik Issac Hercog je rekel, da je prišel tolažiti družine na Bondi Beachu pobitih Judov,« nas obvesti Dudley.

»Povzročil je prepir in proteste med ljudmi, ki verjetno tako malo poznajo sionizem, Jevreje, Žide in Jude kot jaz,« reče Marija.

Sprašujem se, zakaj sem vse življenje zagovarjala Jude (Jews). Ali zato, ker sem občudovala njihove sposobnosti in dosežke na vseh področjih? Sorazmerno so dobili največ Nobelovih nagrad in drugih priznanj.

Sama z Judi nimam izkušenj. Judi, Židi, Jevreji, Izraelci ali sionisti, to so bila malo znana imena za zelo majhno manjšino v Sloveniji. Doma v naši vasi je bilo štiriindvajset hiš. Eni so bili bogati kmetje, drugi revni. Mi nismo bili ne eno ne drugo, bili smo nekje v nepomembni sredini. V bližnjem gozdu je bilo še nekaj ciganov, ki so beračili in kradli po vasi. Bil je tudi moški, ki so mu rekli Žid. Hodil je od hiše do hiše in iskal delo, da je zaslužil za hrano. Ne vem, kako je končal, vendar je v moji otroški zavesti Žid pomenil reveža na najnižjem klinu vaše družbene lestvice in to je tudi ostal. Mogoče mi je vzbujal sočutje. Vsi smo si o Judih ustvarili neko mišljenje glede na lastne izkušnje in znanje.

Voditelji in nov svetovni red

Veliko slišim o Novem svetovnem redu – New World Order in o satanističnem sistemu, v katerem vlada antikrist. Mnogi so negotovi in jih je strah sprememb. Spomnim se Francetovih besed: »En red mora biti. Vsak red je boljši kot nered.«

Gledam jate ptic, ki letijo v isto smer. Tudi one imajo svoj red. Slovenci smo iskali eden drugega, ko smo prišli v Avstralijo. Ustanovili smo društva in klube, zbirali smo se v cerkvi, organizirali smo prireditve in praznovanja. Ko sem kasneje prišla v Lightning Ridge, sem bila spet razočarana, ker ni bilo vodstva in družbenih prireditev.

V mojem knjižnem krožku se pogosto pogovarjamo o svetovnih voditeljih in sistemih. Sama sem ponavadi hudičev advokat. Postavim se na drugo stran, čeprav v bistvu nisem res na drugi strani. Tam hočem samo najti nekaj dobrega, vrednega in uporabnega. Znani izraz hudičev advokat (*devil's advocate*)

pravzaprav izhaja iz srednjeveške katoliške cerkve. Ko so predstojniki nekoga predlagali za svetništvo, je papež določil osebo, ki bi iskala vzroke, zakaj si nekdo ne zasluži svetniškega naslova. Ko pridno kritiziramo voditelje in ureditve, pogosto pozabimo, da je na vsaki strani nekaj dobrega in nekaj slabega. Ko hvalimo in kritiziramo voditelje in svetovne sisteme smo zdaj mnogi hudičevi advokati. V knjižnem krožku smo se pogovarjali o demokraciji in totalitarnih sistemih. Zagovarjala sem celo komunizem, čeprav sem od njega pobegnila. V komunizmu smo imeli pozitivne stvari. Čas študentov je bil organiziran, kontroliran in voden. Imeli smo sezonske vstopnice za opero, koncerte in dramo, za poletne počitnice smo imeli organizirane športne aktivnosti, praznovanja, izlete v znamenite kraje, srečanja s pomembnimi ljudmi. Ni bilo časa, da bi si izmišljali druge načrte ali kritizirali sistem. Konec tedna je bil vedno ples. Na eni strani dvorane so bili fantje s tehničnih šol, na drugi dekleta z učiteljskega. Navzoči so bili učitelji, da je vse potekalo mirno in urejeno. Del počitnic smo gradili cesto bratstva in enotnosti.

Doma so starši uvedli vsak svoj red, v šolah pa smo imeli skupne načrte in cilje. Ni čudno, da smo se na začetku v Avstraliji mnogi počutili rahlo izgubljene, dokler nismo organizirali svojega novega družbenega reda.

Vse je, kot mora biti. Na koncu bo vse prav. Kritizirali bomo nov red in ga spreminjali, dokler nam Bog ponuja te možnosti.

Pogovori z Bogom

Berem knjige *Pogovori z Bogom*, ki jih je napisal Neal Donald Walsh. Na milijone teh njegovih treh knjig je prevedenih, natisnjenih, prodanih in prebranih. Pisec pravi, da so odgovori na njegova življenjska vprašanja navdihnjeni od Boga. Kaj nismo vsi navdihnjeni od Boga? Od koga drugega pa naj bomo navdihnjeni? V *Svetem pismu* so preroki in učitelji slišali glas Boga. Zakaj ga ne bi tudi mi? Mogoče ne poslušamo. Priporočam te knjige, ki nam svetujejo, da poslušamo. Bog se približa ljudem in daje odgovore, ki jih vsak lahko razume. Kaj je pravzaprav navdih? Je to naša zavest? Je zavest to, kar smo v našem minljivem telesu? Je to duša? Je to življenje?

Avtor pravi, da nekateri ljudje prosijo Boga za usluge, drugi pa se mu zahvaljujejo za vse, kar že imajo.

Ko smo bili na počitnicah, je Tončka molila za varen parkirni prostor. Pravi, da ona samo pove Bogu, kaj potrebuje, in Bog jo vedno usliši.

Za Prešernov dan se spomnim njegove pesmi o nezakonski materi, v kateri pravi: *On, ki ptice pod nebom živi, naj ti da srečne, vesele dni.* Bog skrbi za vse, zato mislim, da imam dolžnost sama najti parkirni prostor. Moja molitev je samo: *Hvala Bogu za vse.*

Jo poznaš?

Berem knjigo *The Mushroom Tapes*. Lani je ves svet slišal za Erin Patterson. Svetovni novinarji, pisci in filmarji so bili navzoči na sodišču, ker so hoteli spoznati Avstralko, ki je bila obtožena, da je s strupenimi gobami umorila tri poštene starejše sorodnike.

V knjigi avtorji ugibajo o Erininem značaju, duševnem zdravju, načrtovanju, nihče pa ne more reči, da Erin pozna. Tako skriti smo vsi, nekateri v suknjiču in kravati, drugi v rožnati obleki, pod klobukom, v bogatem avtomobilu, na imenitnem naslovu ... Vsi smo edinstveni, skrivnostni in nedosegljivi. Vidimo samo zunanost in slišimo besede, resnična oseba pa se nam ne razkrije.

Pred leti sem pisala življenjepise ljudi, ki so prišli v Lightning Ridge. To so bili mladi avanturisti, ki so si izbrali drugačno pot. Med njimi je bil tudi Italijan Victorio, ki so ga klicali Amigo. Ker ni našel opala, je začel graditi grad. Na opalnem polju je našel velike, z železno rudo prepojene skale, in dolga leta z njimi zidal večnadstropno palačo. Ko sem pisala njegov življenjepis, je razmišljal o smislu življenja in želji, da se vrne v svojo vas blizu Trsta. Čakal je na princeso za svoj grad, zdaj pa čaka v zaporu.

Pred tremi leti sem slišala, da so v gozdu blizu njegovega gradu našli mrtvo Aboriginko. Več kot eno leto so iskali morilca. Kasneje smo izvedeli, da jo je ustrelil Amigo, in da je on v zaporu. Nihče ni mogel verjeti, da bi Amigo lahko ustrelil to žensko. Nisem mogla verjeti, da bi bil ta premišljeni, dobronamerni

človek lahko morilec. Saj sem ga vendar poznala. Šla sem ga obiskat v zapor. Niso ga še obsodili. Hotela sem vedeti, zakaj je to naredil.

»Nisem mogel več zdržati. Telefoniral sem policiji, naj pridejo pome. Tu sem bolj na varnem,« je šepetal s tresočim glasom.

Drugi ljudje so govorili, da so ga izsiljevali uživalci drog in jim je moral plačevati, dokler je še imel denar. Po mestu so se širile različne zgodbe, a nihče ne ve, kaj ga je zares pripeljalo do umora. Mnogi trdijo, da ni ubil te preprodajalke in uživalke mamil. Zdaj je obsojen na 20 let zapora.

Križ

S sestro Jožico sem se pogovarjala o avstralskih požarih in poplavam. Povedala mi je, da se tudi v Sloveniji dogajajo nesreče, ker, predvsem stari ljudje, padejo na ledu. Letos imajo izredno hudo zimo s snegom in ledom.

»Res je lepo gledati belino okrog hiše, toda vsako jutro moramo kidati sneg, da gremo lahko ven,« pove Jožica.

Ko gledam prijatelje in sosede, tudi jaz vidim lepo urejene in okrašene domov, ko pa pogledam bolj od blizu, so povsod tudi problemi.

»Se mi zdi, da ima vsaka hiša svoj križ,« sem rekla Jožici.

»Nekateri imamo pa še kapelico,« je dodala Jožica.

Zanjo ima to seveda dvojni pomen. Pred našo hišo je bil vedno križ, a ko so osvoboditelji z njega ukradli Jezusa, je tudi križ izgubil svoje mesto. Jožica je dala po vojni poleg križa zgraditi še kapelico. Povedala je, da ona in nekaj njenih trpi bolečine zaradi polomljenih rok in kolkov, ker jim je spodrsnilo na ledu. Tako imajo tudi oni poleg križa še kapelico.

»Lahko bi bilo še hujše,« pravi Jožica in nadaljuje: »Hvala Bogu, vsi smo živi in več ali manj zdravi.« Jožičin mož je star 89 let in ne more več delati tako hitro, kot prej, a še vedno dela. Tudi ona ni več tako hitra kot nekoč, vendar je, hvala Bogu, nič ne boli.

Člani Centrelinka

Gledam dokumentarne filme o ubogi južni Ameriki. Kolumbijski glavni družinski vir dohodka je koka. Ta rastlina dobro uspeva na suhih planotah Južne Amerike. Domorodci živijo zelo revno življenje, ko nabirajo kokine liste, iz katerih proizvajajo kokain, ki ga tihotapijo v bogate države.

Pomislila sem, kako srečni smo v Avstraliji, ker so vsi revni pod skupnim dežnikom Centrelinka in nihče ni res lačen ali brez doma.

Srečko Kosovel (2)

Obžgani evropski človek se počasi zaveda pomladi, njegovo trudno srce bi rado človečanstva. Človeka išče v umetnosti, njegove prisotnosti potrebuje.

Njega, kakor je: beden, samotен, trpek, grenak, ubit, zatrt, vesel, upa poln, njega hoče.

In zato ni potreba, da bi se človek okliceval za človeka, treba je, da je človek.

Človeški v propadu, človeški v vstajenju, človeški z vsem, kar je človeškega in človekovega.

V Sloveniji je letošnje leto razglašeno za Kosovelovo, saj maja obeležujemo 100-letnico smrti tega pomembnega slovenskega pesnika, genialnega mladeniča, ki je umrl star komaj 22 let. V *Mislih* bomo to leto spoznavali tudi Srečka, ki ni bil samo pesnik. Med številnimi proznimi besedili, dramskimi osnutki, pismi ... je pisal študije in eseje tudi o naših pesnikih in literatih, med drugimi o Ivanu Cankarju, Franu Levstiku, Simonu Gregorčiču, Trinku-Zamejskemu, Josipu Murnu Aleksandrovu, Ivanu Prijatelju, Ljudmili Prunkovi, Alojzu Gradniku, Igu Grudnu, Branku Jegliču ... Tokrat si preberimo njegova kritična, poglobljena in ganljiva eseja o Primožu Trubarju in Francetu Prešernu.

KULTURNO PISMO

V jeseni je Ljubljana zaprta od gora v polkrogu; megla leži v srebrni plasti nad hišami in zablesti se tu in tam luč kakor osamljena duša daleč med gorami – tiha, sanjajoča lučka.

Takrat je prijetno v Tivoliju. Odspodaj majhne luči iz megle – kot prijazne oči – in sredi pota si lahko intimen sam s seboj. Nikoli človek ne pogleda tako vase kakor v mraku. To je opoj spominov, veselja in tuge, takrat šele spoznam, kako se ljubimo, vsaka kretnja nam je draga, vsak nasmeh, vsak pogled ...

Vsakrat, kadar se napotim v Tivoli, se nehote ozrem na Trubarja. Ne da je to le eden naših najpomembnejših mož, tudi njegov spomenik je lep, veličasten, sam. Umetnik, ki ga je ustvaril, je podal v kipu Trubarjevo poslanstvo. Glej ga in se ti bo zazdelo, da hoče ta beli kamen v nebo, da rase iz skale Trubar, poglej v oči in v njih uzreš poslušajoče množice bogve koliko verno strmečih oči, ki poslušajo njega, slovenski govorečega.

Trubar je bil reformator katoliške vere. Krepak realizem je zavel vanj od nemških in čeških reformacijskih dežel. Ni se boril proti *veri*, boril se je le proti *nekaterim obredom*, ki jih je tedajšnja duhovščina zlorabljala. Evo izpoved:

*Jest verjem v eniga Boga,
v tiga vsemogočniga,
kir je stvaril zemljo, nebu,
vse dobru, nucnu tar lipu,
vse kar z očima vidimo,
inu kar mi ne vidimo.*

Tedaj je bilo naše ljudstvo premalo prebujeno, da bi se navzelo modernih nauk, ki zahtevajo celo več od človeka nego katoliška vera. Ker je odpravil nekatere obrede, je s tem vzpostavil vse človekovo delo za vrednoto, s katero služi tudi lahko Bogu. Zato pa mora biti delo res sveto, delo, ki kleše v človeka moč spoznanja, da potem res lahko sam preceni, kakor je Trubar učil, evangelije sam.

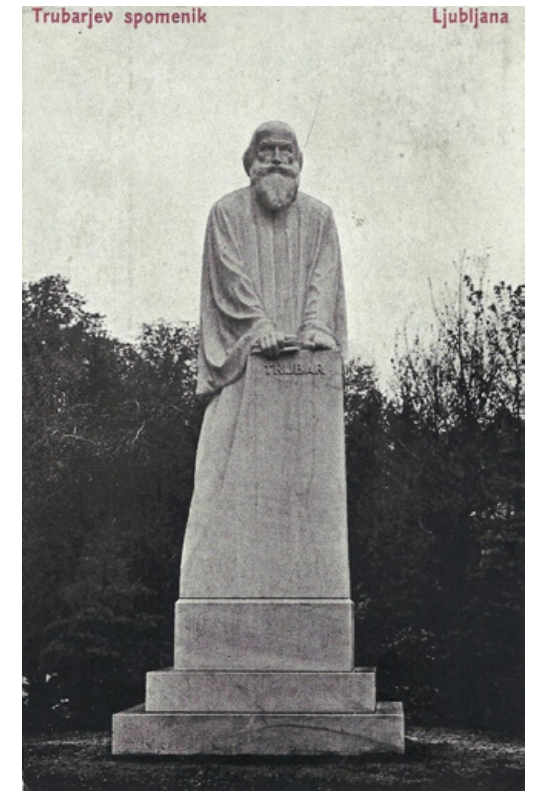
Toda ne v njegovi veri, ki se je bojevala proti njej država in cerkev, instituciji, ki zahtevata za svoj obstoj od človeka zelo malo, najmanj pa *spoznanje*, ampak v delih, ki jih je spisal v *slovenskem* jeziku je njegova vrednost.

Spoznal je, da je slovenski jezik drugim enakovreden, da je last naroda, ki je sicer majhen, a individualen, dvignil ga je iz molka našega krepkega kmečkega ljudstva v pisateljski jezik. Jezik je snov, v višjem pomenu enaka skali, lesu, marmorju, ilovici, bronu – v katerega upodablja kipar svojo dušo. In ni vseeno, ali je kip lesen ali alabastrov ali ilovnat ali bronast, že sama snov kaže posebno *lastnost* misli. Tako je jezik posebna snov, v katero upodablja kipar-narod svoje misli in čustva. Toda jezik ni individualen zato, ker je sam na sebi nekaj posebnega. So snovi, ki jih kiparji ne rabijo, malo rabijo kiparji komplicirane snovi, večinoma elementarne, preproste. Pravijo, da je snov kiparju sorodna. In tako je soroden jezik duši naroda, on kaže pot iz brezna molka v govor.

To vse je spoznal Trubar, ta zavest je bila v njem, ko je začel pisati. Njegove knjige niso leposlovne vsebine, poučne so. Hotel je učiti vero v domačem jeziku, a takrat jezik ni imel še domače učne knjige. Izdal je 1550 »Abecedarium« in »Catechismus«.

A knjige so bile Slovencem sila »nevarne« in Tomaž Hren jih je večino zažgal. Iz ognja šele je vstal Trubar kakor očiščen, večji in dragocenejši, njegov obraz je rdel v tihi zarji jutra, ki je napočilo slovenskemu narodu.

In narod je spoznal, da je narod.

PREŠEREN

Pred približno sto leti je pisal 24-letni Prešeren staršem:

»Ko bi bil od začetka to vedel, kar vem zdaj, to izkusil, kar sem izkusil zdaj, tako bi jaz gotovo nikoli ne videl Dunaja, toda zdaj je prepozno.«

Tedaj je bil Prešeren študent na Dunaju. Na zunaj še ni bil pesnik, toda njegova duša je bila že takrat globoko izoblikovana, globoko se je borila za svoje najsvetlejšje cilje, ki jih je pahnilo vsakdanje življenje v stran, ne vedoč, da se skriva ravno v tem nevidnem hrepenenju poslanstvo človeka. In vso to edino in najvišjo borbo človeka je odkril Prešeren v svojem tridesetem letu, ko je začutil, kako črni ona temna zarja mladosti, ki jo je vsaj deloma razsvetlil mladeniški ogenj. Kakor hladan mrtvaški poljub je prihajalo spoznanje, da umori še ono mladeniško upornost, ki je hotela zmagati z lepoto in resnico.

Pokrajina temni in Prešeren piše slovo svoji mladosti:

Okusil zgodaj sem tvoj sad, spoznanje!

Vesolja dokaj strup njegov je vmoril:

sem zvedel, da vest čisto, dobro djanje

svet zaničvati se je zagovoril,

ljubezen zvesto najti, kratke sanje!

zbežale ste, ko se je dan zazoril.

Modrost, pravičnost, učenost, device

brez dot žal'vati videl sem samice.

Dva tečaja sta si trčila nasproti, eden bi se moral zdrobiti. Oni strašni tok življenja s svojo banalno, ozkosrčno, nizkotno vsakdanjostjo, rjava blatna reka, ki se leno vali, postaja vedno gostejša in neprebrodilivejša, ter ona jasna mladeniška vera v lepoto, v dušo, sila, ki deluje večno po svojih večnih zakonih. Če ti dve sili trčita, ubije se ne nobena. In tu je začetek konflikta v vsaki duši, tu je izvor razkola, tu je ključ do umevanja vsakega pesnika. In Dunaj, ki ga omenja v pismu, je kakor simbol za svet življenja. Tragika spoznanja je vsebina njegovega umetniškega dela.

Toda ni mi do tega, da bi razlagal lepoto Prešernove pesmi, moja beseda bi bila ob Prešernovi pesmi šibka satira, ki sem jo spisal samemu sebi. Tudi ne vidim svoje naloge v tem, da poudarim resničnost Prešernove pesmi. Kajti eno je res: nobena pesem ne more biti globoka, če ni resnična.

V temno dobo je stopil Prešeren. In njegov glas je bil kakor glas preroka, ki si odgovarja sam, ko je okoli mrtva tišina. Stopil je med narod, ki se je prebudil že s Trubarjem, a mu ni hotel dati nikdo duševne hrane. In naša tedanja vzgajajoča inteligenca, ki je merila narod, ki je rodil Prešerna, ta narod, ki je bil globok v svojem molčanju, ta inteligenca je merila globino naroda po svoji lastni plitvini. In tako se je zgodilo, da so proslavljali Bleiweisa in Luko Jerana, dvoje največjih zaviralcev našega narodnega razvoja, in da so Prešerna pozabili. Najbolj prazni ljudje tedanje dobe so Prešerna zakrivali za tedanjo korifejo Koseskega, za katerega skoro nikdo več ne ve. Toda Prešeren je pel še dalje, prerokoval je svoji pesmi vstajenje in zmago zato, ker je bilo v njej ono naše življenje, ki je zmago hotelo.

Prešeren je moral čakati skoro 20 let, da ga je odkril Stritar. In takrat se je izkazalo. Pesnik je kakor drevo. Deblo strohni, zlato sadje ostane. Prešeren je 17 let ležal v grobu – mogoče je že strohnel, njegove pesmi so ostale. Sedaj leži pesnik v grobu že 75 let, njegove pesmi so še žive. Kajti življenje in svežost jim daje večna lepota, ki je zapisana v njih. Bodo večne, ker je v njih upodobljena pokrajina duše, ki stremlje k lepoti, ki živi v svoji sproščenosti večno življenje. In večne bodo, ker je vanje položeno celo življenje, ne samo življenje pesnika, ampak življenje celega naroda, ki ga je pesnik uzrl v svoji duši in ga objel s svojo ljubeznijo in besedo.

Zato nisem prišel, da komentiram njegove pesmi, da jim določim ritem, stih in obliko. Njihov ritem je ritem življenja, ki se je boril pesnik zanj, njegov stih išče večnosti, a njegova oblika išče najpopolnejše lepote.

Tudi nisem prišel, da kličem pesniku slavo. Sam jo ima, večna je, ker je iskal večnosti.

A rad bi eno, da v tej temni dobi, ko smo pozabili, čemu živimo, da vzamemo v roke njegove poezije in da poizkušamo dobiti v njih one moči, ki pomagajo v trpljenju in v borbi, ki daje človeku vero v življenje, ki kaže življenju cilj. Kajti posebna lastnost globokih in lepih duš je, da pokažejo svoje življenje, da pokažejo edino pot, ki jo mora hoditi duša: k Lepoti. In taka duša je bil Prešeren. Mi pa moramo najti v njem poti k Lepoti. In to naj bo naša tiha, a svečana in globoka proslava ob petinsedemdesetletnici njegove smrti.

16. II. 1924

PROCESIA LOCOPOLITANA, DANES ŠKOFJELOŠKI PASIJON IMENOVANA

Borut Gartner

Rokopis

Originalni rokopis hrani kapucinski samostan v Škofji Loki in ga je mogoče v dogovoru z brati kapucini videti tudi od blizu. Rokopis je prav gotovo Slovensko nacionalno bogastvo, dokument slovenske pisane besede. Je eden od številnih načinov (v tem primeru gledališki), preko katerih Bog išče pot med nas. Je priča o začetkih gledališča na Slovenskem in še mnogo, mnogo več.

Režiser pasijona med kapucini v Kančevcih / Foto: Osebni arhiv B. G.

Zahvaljujoč zaslužnim ljudem (Metod Benedik, Jože Faganel, Matija Ogrin ...) in sodobni tehniki lahko do rokopisa pridemo tudi z računalnikom na vseh koncih sveta, zato tistim, ki vas ta rokopis zanima, priporočam, da se tudi tako soočite z njim (<https://www.pasijon.si/>). Zakaj? Zato, ker se vsakega posameznika dotakne na drugem mestu. Mene osebno so se zelo dotaknile besede Grešne duše, ki med drugim izjavi tudi tole: *»Prekleta ura inu čas, kir sem rojena bila, prekleta pot taistih gas, kir me je mati nosila! Bulši bi blu, de bi se bil na svet rodil en kamen, kokar en človek, kir pride živ noter v paklenske jame ...«*

Procesija

Popolnoma nekaj drugega pa je rokopis preliti v vidno, fizično obliko. Predvsem je treba poudariti, da v procesiji nastopajo ljudje in živali. Da se predstave odvijajo v dnevnem in nočnem času, kar jih še dodatno otežuje. Da se igra prikazuje na statičnih odrih, na prenosnih odrih, ki jih običajno nosi 20 nosačev, in na tleh pred statičnimi odri. Da gre za procesijski tip prikazovanja podob, kar pomeni, da procesija potuje skozi mestno jedro in se na štirih točkah zaustavi, da prikaže posamezno podobo. Prav tako je nujno povedati, da imamo opravka z ljubiteljskim gledališčem, v katerem nastopajo ljubiteljski igralci, in da je močno poudarjeno prostovoljstvo.

18. podoba – Skrinja zaveze / Foto: Jure Nastran

Škofjeloški pasijon lahko čutimo kot verski, kulturni, turistični dogodek. Lahko uživamo ob poslušanju glasbe, ob kostumografiji in maski, kot ljubitelji živali, gledališki sladokusci pa bodo prav gotovo opazovali igro in izreko nastopajočih.

Pomembno je tudi poudariti, da se procesija prikazuje zunaj, na prostem, in da smo odvisni od vremena. Še posebej težko nam je v obdobjih slabega vremena, ko predstavo odpovemo zaradi resnično slabih razmer. Zavedamo se, da smo

tako nastopajoči kot gledalci v enakem položaju, in da se zaradi tega moramo razumeti in drug drugega podpirati. Vesel sem, da sem v samo procesijo vpet že od leta 1998, vedno v drugačnih vlogah. Prav zaradi tega praktičnega dela še kako dobro vem, koliko truda in Božje naklonjenosti potrebujemo, saj na vremenske razmere nimamo vpliva. In še kako goreče sem se kot režiser za lepo vreme zatekal k Očetu!

Režija

Kot ljubiteljski režiser sem nadaljeval izjemno delo režiserja Marjana Kokalja. Seveda sem iskal nove izrazne možnosti ali možnosti na drugih področjih, ki bi procesijo naredile drugačno, »mojo«. Že pri kostumografiji bi lahko globoko posegel v drugačnost kostumov. Na primer lik angela. Predhodni režiser je angele oblekel v zelo preproste, nekako ljudsko sprejete kostume. Jaz sem razmišljal, da bi te kostume zavrgel in dal izdelati bogate baročne kostume iz samega perja. Ampak ali bi bilo to smiselno? Prepričan sem, da ne! Bistveno je, da gledalec sliši angelska sporočila in ne da se »naslaja« ob čudovitih oblačilih. Drugačne kostume bi si lahko izmislil tudi pri likih, kot so smrt, hudiči, Lucifer, Grešna duša ... Lahko bi dal prosto pot kostumografom in maskerjem, vendar tega nisem storil, ker vse »stoji« in bi bilo škoda že narejene kostume zanemariti in vlagati v nove. Seveda dopuščam, da bo novi režiser vendarle posegel v omenjene like in z velikim zanimanjem pričakujem premiero. Koliko in v čem odstopa »moja« procesija od predhodnega režiserja in originala boste tisti, ki vas to zanima, lahko na podlagi posnetih predstav ugotovili sami. Sem pa stremel k temu, da bi v procesijo vključil čim večje število nastopajočih. Od mladih deklic in fantičev

Režisersko delo z Jezusom, Luciferjem in Grešno dušo. / Foto: Osebni arhiv B. G.

(Adamov zbor), dijakov in študentov (Zbor ob koncu procesije) do starejših ljudi. Predvsem sem to lahko udejanjal v raznih zborovskih zasedbah in v skupinah, kot so: bičarji, križenosci, puščavniki ... Če pogledamo v procesijo, lahko opazimo, da v njej nastopajo otroci, mladina, srednja in starejša populacija obeh spolov. Da procesijo prikazujejo samski, ločeni, poročeni, vdovci, morda tudi različno spolno usmerjeni ljudje – tega si kot režiser nisem dovolil preverjati, kajti področje spolnosti je zame zelo občutljivo. Tisto, kar je za nekoga nesprejemljivo, je zame morda sprejemljivo. Prav res, skoraj nedoumljivo je, kaj vse nam ponuja ŠP, če mu pustimo, da se nas dotika iz vseh možnih zornih kotov – govora, igre, glasbe, kostumov, odnosi med ljudmi in živalmi.

Fascinantna je tudi široka paleta sodelujočih ljudi, katera mi je bila zaupana pri ustvarjanju te žive procesije. Zaradi nje sem tudi ogromno potoval. Po škofjeloškem ozemlju, po obeh dolinah in širše po Sloveniji, šel sem celo k zamejskim Slovencem. Odkrival sem nove kraje, vstopal v domove sodelujočih in v hleve, v katerih živijo živali, poslušal sem njihove zgodbe. Pri nekaterih sem opazal veliko veselje do življenja in pri drugih občutil stisko. Skupaj se smejemo, skupaj jočemo ... saj smo iz mesa in krvi. Na svoje oči sem videl, kako je nekaterim dano normalno življenje, manjšemu številu celo bogato, nekaterim pa spet grenko, težko življenje. V pogovorih smo bili do konca odkriti, zaupni, veliko teh zgodb bo za vedno ostalo v naših srcih. Na vso to množico sodelujočih sem se noro navezal. Spoštoval sem jih in cenil in se po zadnji odigrani predstavi brez sramu zahvalil Bogu Očetu in ga v mislih objel. Prepričan sem, da če kot režiser daš v procesijo sebe in še več, bo vse dobro šlo! Zato si neznansko želim, da bi bratje kapucini v prihodnje sami prevzeli režijo procesije, saj jim ta omogoča, da pridejo v ta globoko oseben, intimen svet »grešnikov« in razdajo svojo duhovno dimenzijo. Tako kot je to davnega leta 1715 delal njihov brat kapucin Romuald. Procesije ni samo napisal ampak je pisano besedo pretvoril v živ, govoreč in viden organizem. V rokopisih in dokumentih imamo to jasno napisano. Pazil sem tudi, da v procesiji ne bi bilo preveč glasbe; da bi bil koral še naprej osnovno petje. V letu 2009 smo z glasbenimi strokovnjaki recimo dodali »burdon«, ki ni dodan brez zveze, ampak je čudovita zvočna kulisa petju kralja Davida. Dal sem izdelati tudi šest bobnov, ki jih gledalci in poslušalci lahko vidijo v podobi Samson. Trije so večji, trije manjši. Izdelal jih je slovenski mojster, ki stanuje le nekaj kilometrov od mene. Skratka, za procesijo, ki smo jo prikazali leta 2009, še danes trdno stojim, in ji ne bi ničesar več dodajal in ničesar odvzel. Moram pa priznati, da vendarle dobivam zanimive rešitve in uvide za naslednjo procesijo, če bi jo morda še kdaj režiral. Naj ti uvidi ostanejo skrivnost.

Izkusil sem tudi režijo v času covida, ko sem bil prisiljen režirati na daljavo. To so posebej stresne zadeve; do konca smo upali in trepetali, da bomo zmogli, pa je bil virus močnejši. Tudi naslednje leto nam ni bilo naklonjeno. Zakaj je bilo tako? Ne vem. Morda smo kot ljudje že toliko skrenili s poti, da nam je Oče dal jasno vedeti, da nismo vsemogočni.

Režiser Borut Gartner med belci pri Janharju / Foto: Osebni arhiv

Tudi drugim režiserjem je treba dati priložnost, da okusijo slast te posebne režije, in izredno se veselim, da jo letos režira gledališki kolega Marcelo Brula, v Argentinini rojeni Slovenec. Želim mu srečno pot in lepo vreme. Sam bom tokrat nastopil kot igralec: v 2. podobi – Smrt bom kanonik na konju, česar se veselim.

Škofjeloški pasijon bo po ulicah Škofje Loke potekal sedemkrat, v obdobju od 21. marca do 19. aprila 2026. Če se morda takrat mudite v Sloveniji, ga nikar ne zamudite.

Pa še nekaj anekdot

Bose noge na eni izmed predstav leta 2009

Kar ponosen sem bil, da bo procesijo posnela nacionalna televizija. Da bi bila predstava res čim bolj verodostojna, sem prosil vse sodelujoče, naj si snamejo zapestne ure in nepotrebne moderne predmete ter pazijo na primerno obutev in obnašanje, saj bodo tisti dan posneli procesijo za zgodovino. Na zadnji kontrolni točki pod Nunskim samostanom sem naročil glavnemu vezistu, da me takoj, ko opazi kakšno nevšečnost, obvesti po radijski zvezi. Sam sem namreč v živo vodil predstavo na Mestnem trgu. Snemanje je potekalo gladko in brez nevšečnosti skoraj do konca. Presenečenje je prišlo pri podobi Božji grob. Vezist me kliče po radijski zvezi in poroča:

19. podoba – Božji grob (bose noge) / Foto: Zvone Pelko

»Borut, pred mano so nosači. Eni imajo obute superge, drugi škornje in raznorazno obutev. Niso enotni, kot si naročil. Kaj naj storim?« »Sezujajo naj se in grejo bos!« sem nemudoma odvrnil in prekinil zvezo. Še kako dobro sem se zavedal, kakšnim fantom sem to rekel. Mojo odločitev so slišali v živo, kajti vezist je imel radijsko postajo zelo naglas. Seveda sem z zanimanjem čakal, da pridejo nosači odra v vidno polje, in ko sem zagledal, da prihajajo bos, sem se najprej sam sebi smejal, kmalu pa so mi po licih tekale solze, saj sem se zavedel, da so spoštovali moje delo. Na posnetku in v tiskanih medijih so delovali kot izredno spoštljivi nosači! Smola je bila, da so kasneje nekateri z bosimi nogami stopili v konjske fige. Vedel sem tudi, da se bomo zvečer srečali v taboru ob ognju. Prav zares nisem vedel, kaj naj pričakujem. Ali smeh ali kakšen udarec ... Ob ognju smo se kasneje smejali, si nazdravljali in se imeli lepo.

Opozorili

V letu 2008 sem bil redno zaposlen kot tiskar v Gorenjskem tisku, obenem pa sem režiral Škofjeloški pasijon. Zelo sem bil neprespan in dvakrat sem zjutraj, ko sem se vračal z nočne izmene, z avtomobilom zletel s ceste! Pravi čudež je, da nisem v nesrečo spravil nedolžnih ljudi.

Enkrat sem za trenutek zaspal in na glavni cesti Kranj–Ljubljana v deževnem vremenu zgrmel desno v razmočeno zorano njivo. Ko sem z avtom pristal v blatu, sem se zbudil. Kasneje so me potegnili ven. Sprašujem se, kaj bi bilo, če bi zapeljal levo, na nasprotni vozič v času, ko je proti Kranju vozila strnjena kolona avtomobilov?

Drugič sem za volanom zaspal v domačem kraju Reteče. Tudi tukaj je bilo čudno, da sem zapeljal čez nasprotni pas ravno na prehod in zgrmel po travnati nabrežini, kjer sem se uspel zaustaviti nekaj metrov pred velikimi jablanami. Lahko bi trčil v avto na nasprotnem pasu. Lahko bi zapeljal v jarek pred ali po prehodu ...

Končno sem dojel in sprejel opozorilo zelo resno. Hvala, Oče.

Lahke in težke vloge

V procesiji sodelujejo različni igralci. Od slabo vidnih, lahko bi rekel »skrivnostnih statistov«, ki so pokriti s kapucami na kutah, do zelo vidnih igralcev, ki odigrajo zelo zahtevne vloge. Sam sem ločeval igralce z lahkimi in težkimi vlogami. V lahkih vlogah so lahko nastopali igralci od 30 do 70 kg, v težkih pa igralci od 70 kg do 125 kg. Za mene je ena izmed najtežjih in najzahtevnejših

Konjenik stotnik Longin / Foto: Marjan Koplan

vlog, ki jo je treba odigrati, vloga stotnika Longina. Poleg govorno-igralskih veščin mora igralec obvladati tudi konjeniške in na sceni izvesti kar težavno nalogo. S sulico mora predreti Jezusu stran. Kot režiser sem želel, da bi stotnik resnično »zabodel« Jezusa, in da bi iz rane pritekla kri. Še posebej sem si želel, da bi ta detajl zabeležile kamere nacionalne televizije ... V ta namen sem skupaj s sodelavcem v tiskarni ponoči izdelal poseben mehanizem, v katerem je bila skrita kri v vrečki. Konica je bila na vzmeti in ob vbodu je bilo videti, kot da se konica sulice resnično zadre v meso, iz katerega priteče kri. Pri opravi te naloge je moral stotnik svojega konja privedi v točno določen položaj, ga umiriti, da je lahko sploh nameril sulico na dogovorjeno mesto in izvedel vbod! Našemu stotniku Primožu Tolarju je to vedno uspelo. Za uspeh pa je bilo potrebnih ogromno vaj doma z uporabo posebej izdelane sulice. Želeli smo biti prepričljivi. Želeli smo, da kaplje krvi, ki pritečejo iz Jezusovega telesa, še dodatno ozavestijo in prepričajo gledalce, koliko je trpel. Takšni triki so vedno zelo dvorezen meč. Če so namreč izvedeni na pol ali slabo, lahko pride do nasprotnega učinka, ki ljudi spravi v smeh.

iz knjige Škofjeloški pasijon 2009

»Škofjeloškemu pasijonu sem dodal nov zunanji okvir, prisotnost sodobnega človeka, ki se vedno znova ozira kvišku in išče odgovore na osebna vprašanja, ki burijo njegovega duha, razum in domišljijo. S to potezo sem stopil v srčiko spornega vprašanja, ki se nenehno postavlja v javnosti in sproža neke vrste strah! Kot da bi nas bilo sram odkrito govoriti o Bogu, Nekom, h kateremu se zatečemo, ko vse drugo odpove in se nam odmakne. To vprašanje se glasi: 'Ali je Škofjeloški pasijon gledališki, kulturni, turistični ali verski dogodek?' Moje globoko osebno prepričanje je, da je to predvsem verski dogodek, ki še vedno želi človeku s pomočjo gledališča približati Nekoga. ... Torej je pasijon neke vrste proces, skozi katerega se je lahko človek 'očistil' tako v preteklosti kot v sedanjosti in se bo lahko čistil tudi v prihodnosti. Vsi skupaj moramo imeti trdno vero v dobro in na ta način lahko svet spremenimo. Spreminjamo ga lahko z ljubeznijo, ljubezen pa je On, ki visi na križu.«.

B. G.

Marko Kravos

16. 5. 1943

KROMPIR NA SRCU

Veliko poti si človek utre prek zgodovine,
veliko stvari se na tej poti zgodi,
velika dela počne, kdor veliko vidi.

Zvezdam pogleda pod krilo, mikrobom v oči,
bogovce norce spremlja k višjim ciljem,
s plastiko se pokrije pred nemilim nebom.

Vse položaje ljubezni preizkusi, smešne in krute,
skroji si zastave vseh barv, žalne in zmagoslavne,
ob pravdi zbere domoljube, cincarje in kosobrine.

Vse te stvari so že v malem prstu zgodovine,
vzorne, velike. Pa od tega se svet ne vrti,
svet ima drugačne kroglične ležaje.

Pod zemljo, na skrito, rase krompir:
siv, brez duha in prave oblike
mozga vsakdanjo prst, čaka na svoj nastop.

Človek poklekne in ga izgrebe, v ognju
ga pozlati. In že se vanj naseli hrustljava slast
in nadzemska vonjava. V prgišču toplina.

Ah, domovina, rad bi ti rekel krompir.

ZAPISI DANICE PETRIČ

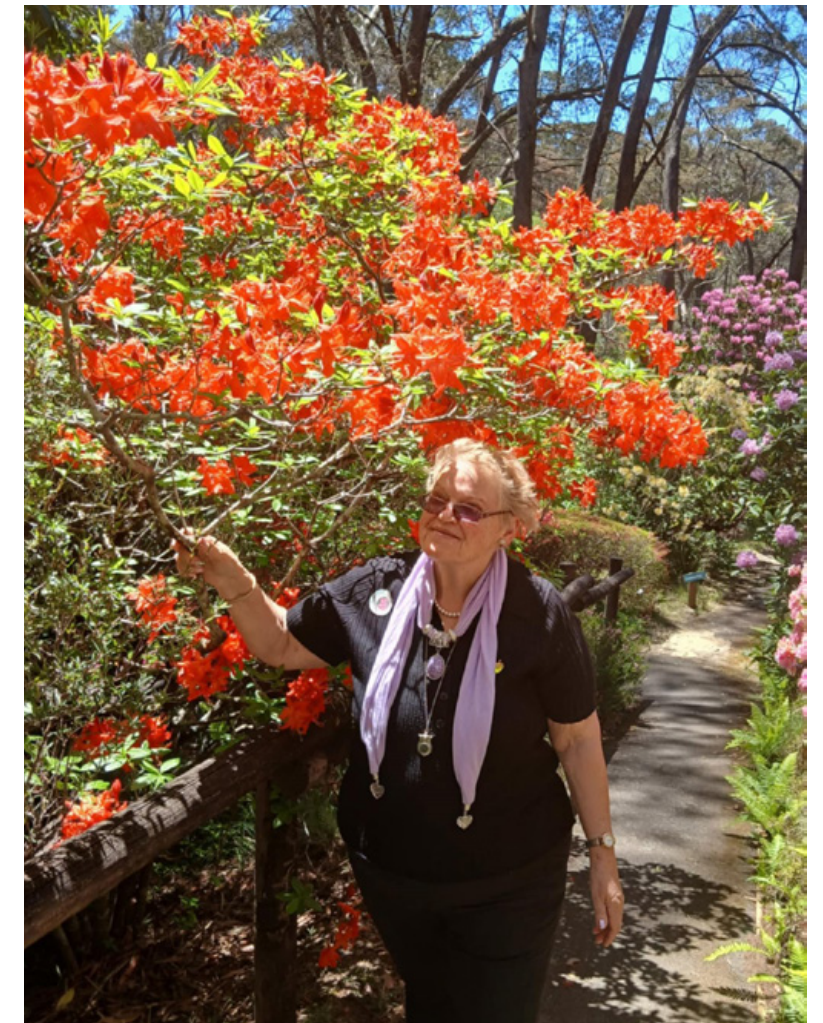
PETINSEDEMDESETLETNICA

Petinsedemdesetletnica naših *Misli* in v marcu tudi 75-letnica mojega življenja. Bomo ugasnili kakšno svečko na torti? Bomo kaj praznovali? Ali pa bomo začutili solzo na licu (kot takrat, ko je p. Simon Peter, na povabilo molitvene skupine pri Sv. Rafaelu, prišel praznovat svojo srebrno mašo in 35. obletnico našega obstoja). Nihče ni vedel, da pride, saj se mi zdi, da tega nisem obešala na veliki zvon. Bila sem res vesela, ko sva se pristrčno, prvič v živo, srečala, saj sva sicer le po telefonu izmenjavala misli in besede, vse v zvezi s članki za revijo. Res pa me je razžalostilo, ko je v svojem nagovoru med mašo povedal, da bodo zaprli naše slovenske cerkve v Avstraliji, ker bodo slovenski frančiškani v bližnji prihodnosti odšli iz Avstralije.

Triinpetdeset let mojega življenja v Avstraliji, prihajanja k darovanju k Sv. Rafaelu, 53 let petja, 53 let molitve rožnega venca, 35 let mojega dela z molitveno skupino. Čisto od začetka, ko je tudi moj mož Jože gradil in pomagal pri Sv. Rafaelu. Kam je šlo 53 let? Kdaj in kam? Prehitro je šlo.

In zdaj bodo ugasnile tudi naše *Misli*? Tudi moje misli pešajo. Ali naj rečem: »Zbogom naše *Misli*?« Ali pa naj prosim: »Ko se zaprejo vrata, dragi Bog, odpri okno, ali vsaj linico, skozi katero bomo pokukali in pričakovali *Misli* v kakšni novi, morda digitalni obliki.«

Pa tudi to bi bilo lepo, da bi nas, ki še ostanemo, vsaj dvakrat na leto obiskal kakšen slovenski duhovnik.

IMAM TRI OČETE

Moji spomini na očeta p. Valerijana Jenka

Čeprav sem ležala bolna, sem se 6. januarja 2026 v molitvi spomnila na mojega duhovnega očeta p. Valerijana, ki bi dopolnil 100 let. Ostala sem v stiku z njim, ko so ga poslali nazaj v domovino. Pisala sva si, in tudi po telefonu sem ga včasih poklicala. Vedno je bil vesel novic iz Merrylandsa, njegovega Veselovega, ki ga je izbral za naš dom. Tja sem hodila jokat pred 53 leti, ker sem kot 21-letna mladenka z velikim domotožjem prišla v nov svet. Joj, kako zelo sem pogrešala mojo mami, brata, pa prijatelje, in še atija malo ... Pogrešala sem jih in jokala.

V cerkvi pri Sv. Rafaelu sem spoznala Jožeta. Pater Valerijan naju je poročil 18. maja 1974. V mesecu maju, ki sva ga z Jožetom izbrala, ker je bil za naju tako lep mesec, ko cvetijo lipe in čebelice letajo s cveta na cvet. In tri leta pozneje sva h krstu prinesla Tomažka, ki ga je krstil p. Valerijan in ga vedno imel zelo rad. Ko je bil star komaj šest let, mu je že ministriral. Spominjam se, da mu je naša organistka Milka Stanič, ki je lani slavila 100 let in še živi, sešila belo ministrantsko oblekico. V omari v zakristiji je ni bilo težko najti med oblekami večjih ministrantov, saj je bila tako majhna. Ministrantov je bilo v tistih časih res veliko, pozneje so bile tudi deklice, katerim sta se pridružili hčerka Barbara in Urška Smuk, s katero sta bili neločljivi prijateljici.

Življenje je teklo; ura nikoli ne stoji, teče, in nič ne reče. Zgubila sem moža Jožeta. Na pogrebu so bili trije duhovniki: p. Valerijan, p. Bazilij in g. Stanko, priimka se zdaj ne spomnim, takrat je prišel na obisk iz Slovenije in je bil sorodnik Ovijačevih. Tania Smrdel, ki je zdaj »šefica« našega slovenskega programa na Radio VOSA, pa je ob grobu v narodni noši držala zastavo. Pogrebščina je bila na Slovenskem društvu Sydney.

Pater Valerijan je bil tisti, ki mi je pozneje včasih posodil 50 dolarjev, ko mi je zmanjkalo za hrano. Po Jožetovi smrti sem ostala z dolgom za hišo in Barbara je začela hoditi v katoliško srednjo šolo *Catherine McAuley* v Westmeadu. Čistila sem dvorano za plačilo 30 dolarjev in vedno »barantala« z očetom p. Valerijanom, ker plačila nisem hotela vzeti; naj bo za sv. maše, sem rekla. »Ne, moraš vzeti 30 dolarjev, potem mi pa lahko daš za spomine pri mašah,« je rekel. In vedno sem mu 50 dolarjev, ki mi jih je posodil, tudi vrnila.

Pridno sem varčevala kovance, ki sem jih metala v »šparovček« v obliki prašička. Zbrala sem jih 60, toliko je stalo lepo, plavo kolo s košarico na krmilu, ki sem ga dolgo hodila gledat v izložbo trgovine blizu železniške postaje v Merrylandsu. Ko sem s tistimi »prišparanimi« kovanci od čiščenja dvorane kupila kolo, sem ponosno sedla nanj in se odpeljala domov v Greystanes. Pozneje sem se z njim velikokrat peljala po nakupih v Merrylands ali pa ob četrtkih k molitveni skupini.

Bili so to lepi časi mladih dni, čeprav zame tudi žalostni. Mlada vdova pri petinštiridesetih letih, ko nisem vedela, ali naj sebe in otroka spakiram v en »kufer« in se vrnem v domovino ali ...? Tudi p. Valerijan ni vedel, kaj bi z nami. Tomaž je na Technical Coolegu pri osemnajstih letih že imel prvo ljubezen Kimi, Barbara je bila v puberteti. Jaz pa zmešana kot kura. Kam? *Mamma mia*, kako naprej? Bog pomagaj! *Mamma mia* je postala Brezjanska Mati. In sta minili dve leti, dokler ni v naše življenje z žarkom upanja posijal Janez. Pater Valerijan naju je vprašal: »Ali se vidva ne bi poročila?« Janez je imel takrat 60 let, jaz 13 manj. Samo enkrat je vprašal, ni hotel biti vsiljiv.

P. Valerijan se je staral, bolehal, in z njim sem rasla, se starala in bolehal tudi jaz. Ko ga je Florjan Auser odpeljal v Ljubljano, sem mu ob slovesu stisnila roko; objela sva se in se poljubila na lice. V očeh sva imela solze.

»V Ljubljani mi pozdravite Prešerna na Tromostovju in pesnika p. Pavla Jakopa, pa vaše rodne sestre,« sem rekla.

Njegove sestre in mamo sem imela čast spoznati v Šiški, ko sem nekoč z Jožetom in otroci obiskala domovino. Da, njegova takrat že pokojna mama ga je vedno čakala, kot čakajo vse mame, ko otroci odidejo. Našla sem jo z ruto na glavi, ob »šporgetu« na drva. Predstavila mi je profesorico Silvestro, ki je bila takrat na obisku, in se je ukvarjala s kamni. Razlagala mi je, kako so kamni zdravilni, če ogrevane postaviš na kožo, in kakšne barve mora biti kamen. Patrova mama je bila, tako kot on, mila ženička z enim samim vprašanjem: »Kdaj pride domov moj sin Jože?«

Nadaljevala sem: »Pater, vsi vas tam čakajo, vse bo lepo in prav.« Že ko je odhajal, sem vedela, da iz Avstralije odhaja za vedno. Bil je prestar in prebolehen za potovanja.

Ko sem bila lanskega novembra v Sloveniji, sva se z Jelko Smuk, mojo drago prijateljico, ki je v Ljubljani zdaj častna konzulka za Avstralce v Sloveniji, zmenili, da bova šli na grob p. Valerijana. Žal pa so, ko sem se znašla na Žalah, prišli številni sorodniki, da smo skupaj zmolili na grobu mojih staršev. Potem pa smo se med grobovi izgubili in nisem našla ne Jelke ne groba p. Valerijana. Hotela sem mu nesti nageljčke za njegov stoti rojstni dan. Ni jih dobil takrat novembra v Ljubljani, jih je pa dobil v Rookwoodu, kjer bodo obnovili kapelico in se po Sv. Rafaelu imenuje novi del pokopališča.

Pater Valerijan, moj duhovni oči, moj rodni oče Leopold Novak in moj nebeški Oče, moj Bog. Kako sem srečna: tri očete imam! Vam, dragi pater Valerijan, pa hvala, hvala, hvala za vse solze, ki ste jih obrisali z naših lic, in za smeh, ki smo si ga delili. Iz srca smo se včasih smejali na vajah igralske družine, ko ste sedeli z nami pri učenju besedila iger. Včasih ste zraven malo zadremali, vedno utrujeni, vedno na poti, vedno na obiskih pri bolnih, ostarelih, vdovah ...

Hvala, dragi pater, moj duhovni oče.

KAJ IMATA SKUPNEGA PAJEK IN KAKTUS?

Ko je bil majhen, je zaradi meningitisa dolgo časa preživel v bolnici. Ko je petleten in zelo bolan ležal v bolniški sobi, je tja vsak dan hodila drobcena miška, ki jo je opazoval in hranil z drobtinicami kruha. Dolgo, dolgo ni bilo nikogar v sobo, on pa je čakal mamico in gledal miško, takrat edino družabnico.

Ko so ga po letu dni iz bolnice poslali domov, je šel v posebno šolo, ker je bil bolj počasen kot drugi otroci, in se zmozel naučiti toliko, da je postal vrtnar. Kruh si je služil s tem, da je bogatim ljudem kosil travo in jim zalival rože, če so šli kam na počitnice. Bil je priden in pošten delavec in vsi, ki so ga poznali, so ga imeli radi. Tudi jaz. Pravi mi »cake lady« in mi bo travo pokosil zastonj, jaz pa njemu spečem štrudelj, ki ga ima rad. Včasih pozabi in me zamenja s »cat lady«; tudi njej bo pokosil, a mora plačati z denarjem.

Je taka dobra, preprosta duša. Ko so ga pri 47 letih invalidsko upokojili, se je večkrat zdravil: dobil je raka, imel je suho kožo z izpuščaji, slabe zobe in pordele oči, če je pihal veter ali je sonce premočno sijalo in je pozabil očala.

Tudi smešen je bil, tale naš vrtnar Francek, nekateri so ga klicali Frenki. Nekoč je zgodaj zjutraj, še kot mlad vrtnar, pobarval v bolnici slikico kaktusa, potem pa pozabil, kam jo je spravil. Medtem je prišla na njegov oddelek snažilka. Francek je ravno zagledal pajka, ga ubil in rekel: »Poglej pajka, ne vem, od kod se je vzel. Vrzi ga v smeti!« In nadaljeval: »O, meni pa daj nazaj moj kaktus.« Snažilka Marija ga je debelo pogledala, pometla pajka na smetišnico, skomignila z rameni in šla dalje. Francek pa je tudi pozneje, vse do svoje smrti pri 82 letih, vsem govoril: »'Spider woman' je ukradla moj kaktus.« Kajti vsaka snažilka je bila od njegovega otroštva naprej »spider woman«. Vedno je skrival svoje slikice pred snažilkami. Francek je rad barval. Vestno je kosil in negoval travo in bil pri svojem delu zelo natančen.

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča Slovence in prijatelje, da je pisarna v Kewju zaprta in ukinjen je naš email naslov. Novi email naslov:

slovwelfare@gmail.com

Še vedno pa vam lahko pomagamo z nasveti in pomočjo pri izpolnjevanju uradnih dokumentov za slovensko pokojnino, dediščine in prodajo nepremičnin v Sloveniji, za delnice, oporoke, pri iskanju slovenske davčne in EMŠO številke in podobno. Vse obrazce si lahko sami natiskate na naši internetni strani:

www.slovenianwelfare.org.au

Za pomoč se zdaj lahko obrnete na **Petra Mandelja, +61407056463**

ali na **Slavko Gorup, +61400204697,**

in na naš novi email naslov: **slovwelfare@gmail.com**

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSŁANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

http://canberra.veleposlanistvo.si

MARKO HAM, veleposlanik

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.

We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

